

บทที่ 3

สภาพทั่วไปของหัวหิน-ชะอำ

ประวัติความเป็นมา

แหล่งท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำในอดีต เป็นเพียงชุมชนเล็ก ๆ อยู่ระหว่างเมืองเพชรบุรี และเมืองปราณบุรี การปกครองขึ้นอยู่กับมณฑลราชบุรี ประกอบด้วยชุมชนหลายชุมชน เช่น ชุมชนบ้านชะอำ ชุมชนบ้านบ่อฝ้าย ชุมชนบ้านสมอเรือ ชุมชนบ้านหนองสะแก ชุมชนบ้านเขาเต่า เป็นต้น

ชุมชนหัวหินและชะอำ ซึ่งเดิมมีชื่อเรียกว่า บ้านสมอเรือและบ้านชะอำ นั้นแต่เดิม เป็นเพียงชุมชนเล็กๆ ประกอบอาชีพประมง สันนิษฐานว่าเริ่มมีการตั้งถิ่นฐานตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ สืบเนื่องจากบริเวณนี้เป็นบริเวณที่มีความอุดมสมบูรณ์ในการทำนา ทำไร่ และทำการประมงชายฝั่งทะเล อีกทั้งมีสภาพทางธรรมชาติของชายฝั่งทะเลที่งดงาม จึงเป็น สาเหตุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาเรื่อยมา เริ่มจากการอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานของ ประชากร นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2454 พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระนเรศวรฤทธิ เสนาบดี กระทรวงโยธาในรัชกาลที่ 5 เป็นผู้บัญชาการในการก่อสร้างพระตำหนักแสนสำราญสุขเวศน์ ทาง ตอนใต้ของหมู่บ้านสมอเรือ และสาเหตุที่สำคัญที่สุดเมื่อพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระกำแพงเพชร อัครโยธิน ผู้บัญชาการกรมรถไฟในรัชกาลที่ 6 ได้สร้างทางรถไฟสายใต้ขึ้น หลังจากที กรมรถไฟหลวงเปิดการเดินรถค่านระหว่างประเทศ เพื่อบริการนักท่องเที่ยวแล้ว ได้นำความ เปลี่ยนแปลงที่สำคัญมาสู่บริเวณพื้นที่หัวหิน-ชะอำเป็นอย่างมาก จากการทำหัวหิน-ชะอำเป็นที่นิยม ของผู้ที่ต้องการมาพักผ่อนอากาศ อันเนื่องมาจากสภาพธรรมชาติอันงดงาม ประกอบกับประชากร อพยพเข้ามาประกอบอาชีพต่าง ๆ ทำให้หัวหิน-ชะอำมีการเจริญเติบโตมาเป็นลำดับ

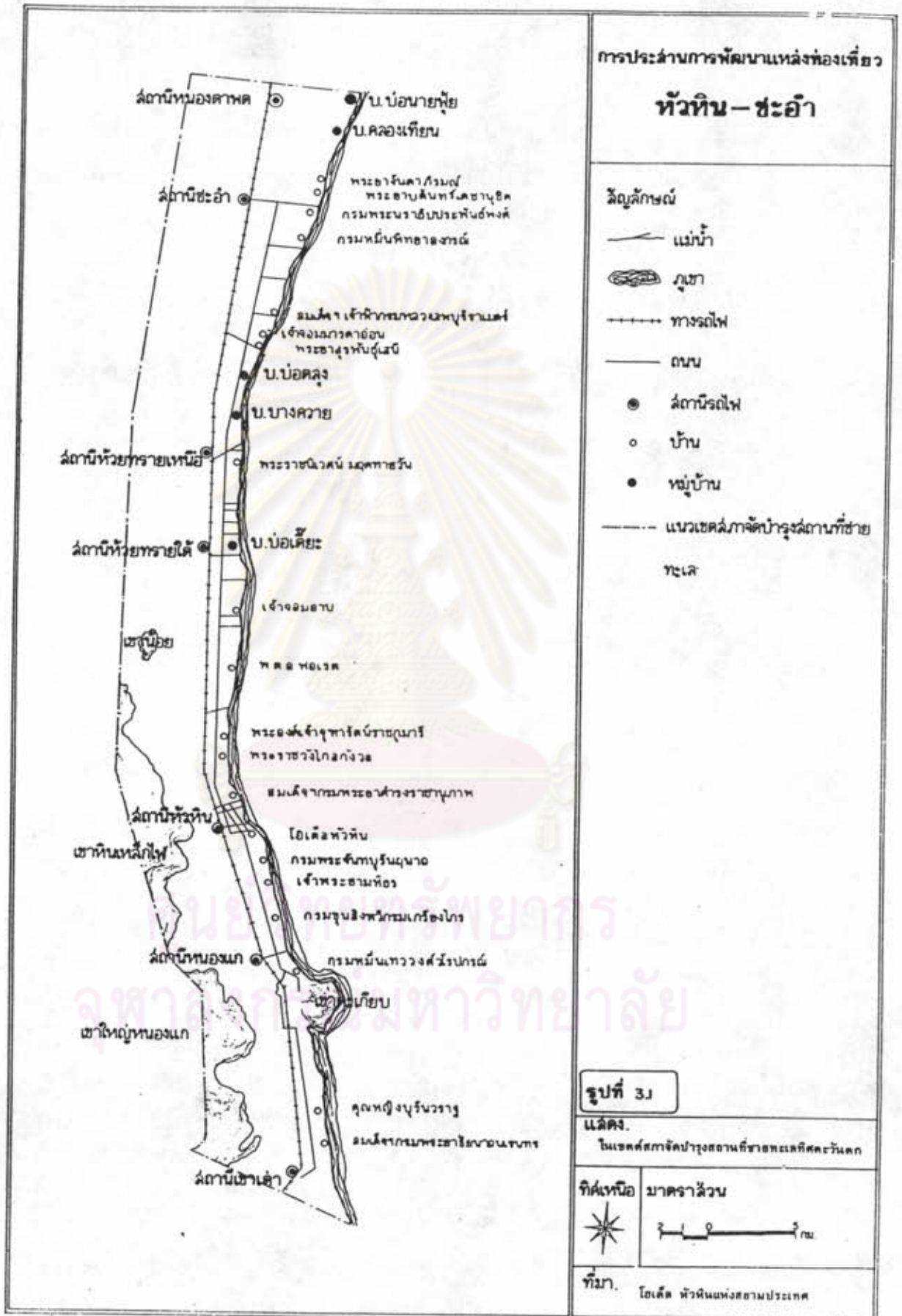
ผลจากการที่มีประชากรเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดความความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก ต่าง ๆ ติดตามมา พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงเล็งเห็นถึงความเจริญของชุมชน แถบนี้ จึงได้มีการทำนุบำรุงพื้นที่บริเวณนี้ให้สมบูรณ์แบบ จนกลายเป็นสถานที่พักผ่อน เป็นที่นิยม

และกล่าวขวัญกันมากที่สุดในยุคหนึ่งของสยามว่า เป็นที่พักตากอากาศชายทะเลแห่งแรกของสยาม คือที่บ้านหัวหิน และแห่งที่สองคือบ้านชะอำ และในเวลาต่อมาได้พระราชดำริจัดตั้งกรมการวางแผนผังตำบลขึ้น เพื่อพัฒนาพื้นที่บริเวณแถบนี้ให้เป็นสถานที่ตากอากาศที่สมบูรณ์แบบ มีการแบ่งแปลงที่ดิน จัดสร้างสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่าง ๆ เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โรงเรียน สถานพยาบาล ฯลฯ และมีพระราชกระแสให้กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธินถวายนามพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภำรุงสถานที่ชายทะเลที่สละวันตก และได้ทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ ตั้งแต่วันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2469 โดยสภาฯ มีสภาพเป็นนิติบุคคลผู้ดำเนินการสำรวจและกำหนดขอบเขตของสภาฯ (ดังแสดงไว้ในรูปที่ 3.1) วัคือ ตั้งแต่บ้านหนองตาพดถึงบ้านเขาเต่า ตลอดแนวชายฝั่งทะเลในอาณาเขตกว้างขนานกับทางรถไฟสายใต้ไปทางทิศตะวันตก 3 กิโลเมตร และได้จัดวางโครงการ พร้อมทั้งจัดทำแผนผังเพื่อบำรุงท้องถิ่นและสภาฯ มีอำนาจถือกรรมสิทธิ์เข้าถือและจำหน่ายโอนทรัพย์สินต่าง ๆ ได้

สภาจัดบำรุงสถานที่ชายทะเล จึงนับได้ว่าเป็นการปกครองตนเองระบอบเทศบาล¹ ในปัจจุบันนี้เพียงแต่กรมการสภาเป็นผู้ที่ได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประกอบด้วยผู้แทนของกระทรวงมหาดไทย กระทรวงพระคลังมหาสมบัติและกรมรถไฟหลวง โดยมีพระเจ้าพี่นางเธอกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงดำรงตำแหน่งนายกสภาจัดบำรุงสถานที่ชายทะเลแห่งนี้อาตลอด และได้มีการจัดเก็บรายได้เข้าสภาฯ เพื่อที่จะได้นำรายได้จากที่จัดเก็บมาใช้ในการปรับปรุงกิจการท้องถิ่น ในระยะแรก ๆ ได้จัดเก็บจากผู้เข้ามาในเขตสภาฯ แห่งนี้ได้แก่ ผู้ที่มาพักผ่อนตากอากาศ โดยจัดเก็บเป็นค่าธรรมเนียมพิเศษที่จัดเก็บควบคู่ไปกับค่าโดยสารรถไฟ มีกรมรถไฟหลวงเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บแทน เพื่อที่สภาฯ จะนำรายได้จากการจัดเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษเหล่านี้ นำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงกิจการของสภาฯ และใช้เป็นค่าบำรุงรักษาสาธารณูปโภคต่าง ๆ ที่ได้จัดสร้างขึ้นเพื่อให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดเวลา และในเวลาต่อมาสภาจัดบำรุงสถานที่ชายทะเลนี้ ได้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษ โดยกรมรถไฟหลวงมาเป็นการจัดเก็บ "จังกอบ"² จากราชฎารในท้องถิ่น โดยคิดอัตราจากประเภทของที่ดินเป็นเกณฑ์ เพื่อเร่งเร้าให้ราชฎารในท้องถิ่นได้พัฒนาที่ดินของตนเอง ส่วนการดำเนินงาน

¹ บัณฑิต จุลาสัย. โฮเต็ลหัวหินแห่งสยามประเทศ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์หมึกจีน, 2530.

² จังกอบ คือ รายได้ที่เรียกเก็บจากราชฎารในท้องถิ่น เพื่อนำมาใช้พัฒนาท้องถิ่นต่อไป

ที่สภาฯ ได้ดำเนินการก็คือ การจัดสร้างถนน ตลาด สถานพยาบาล การสาธารณสุข การเดินรถโดยสาร เป็นต้น นอกจากนี้แล้วสภาฯ ยังได้จัดการสำรวจเพื่อพัฒนาทางด้านกิจกรรมของท้องถิ่นโดยการจ้างชาวเยอรมันมาทำการสำรวจวางแผนการด้านชลประทาน การตั้งโรงกลั่นน้ำตาล และจ่ายกระแสไฟฟ้า (แต่ทว่ามิได้จัดทำตามโครงการ) เป็นต้น การดำเนินงานของสภาฯ ได้สร้างความสำเร็จทั้งทางด้านสาธารณสุขและอื่น ๆ ให้กับชุมชนนี้อย่างมากมาย ครั้นภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 รัฐสภาพิจารณาเห็นว่า การดำเนินงานของสภาฯ แห่งนี้คล้ายคลึงกับการดำเนินงานของเทศบาล จึงมีมติให้โอนกิจการและทรัพย์สินทั้งหมดของสภาฯ ให้กับเทศบาล เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2480 เป็นต้นไป โดยที่บริเวณบ้านสมอเรียง (หัวหิน) เป็นเทศบาลตำบลหัวหิน ขึ้นอยู่กับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และบ้านชะอำนเป็นเทศบาลตำบลชะอำขึ้นอยู่กับจังหวัดเพชรบุรี

ดังนั้น จึงนับได้ว่าสภาจัดบำรุงสถานที่ชายทะเลฝั่งตะวันตกนี้ เป็นการริเริ่มระบบการบริหารการปกครอง การจัดการท้องถิ่นเป็นครั้งแรก แม้ว่าประชาชนท้องถิ่นมิได้มีส่วนร่วมในการบริหารมากนัก แต่การดำเนินการบริหารนับว่าเป็นวิธีการจัดการพัฒนาชุมชนที่ประสบความสำเร็จทั้งในด้านการปรับปรุงเขตชุมชน การพัฒนาสภาพแวดล้อม การให้บริการอันทันสมัยแก่ประชาชน และการบริหารปกครอง ตลอดจนการดำเนินงานด้านงบประมาณ อันเป็นแม่บทของการจัดระเบียบการบริหารการปกครองท้องถิ่นมาจนถึงปัจจุบันนี้

สภาพทั่วไปของชุมชน

1. ที่ตั้งและอาณาเขต

1.1 ลักษณะที่ตั้ง

เทศบาลตำบลหัวหิน (ทค.หัวหิน) อยู่ในพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ โดยทางรถยนต์ประมาณ 185 กิโลเมตร มีพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมดประมาณ 72 ตร.กม. ครอบคลุมตำบลหัวหินและตำบลหนองแก มีอาณาเขตดังแสดงไว้ในรูปที่ 3.2

- ทิศเหนือ : จรดเขต ทต.ชะอำ จ.เพชรบุรี
 ทิศใต้ : จรดตำบลเขาหินเหล็กไฟ, บ้านเขาเต่า
 ทิศตะวันออก : จรดอ่าวไทย
 ทิศตะวันตก : จรดบ้านห้วยมงคล, บ้านทับใต้

เทศบาลตำบลชะอำ (ทต.ชะอำ) อยู่ในพื้นที่อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครทางรถยนต์ประมาณ 163 กิโลเมตร มีพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมดประมาณ 110 ตร.กม. ครอบคลุมตำบลเดียว คือ ตำบลชะอำ ดังแสดงไว้ในรูปที่ 3.2

- ทิศเหนือ : จรดเขตตำบลบางเก่า
 ทิศใต้ : จรดเขต ทต.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์
 ทิศตะวันออก : จรดอ่าวไทย
 ทิศตะวันตก : จรดแนวขนานทางรถไฟสายใต้ระยะห่าง 3 กิโลเมตรตลอดแนว

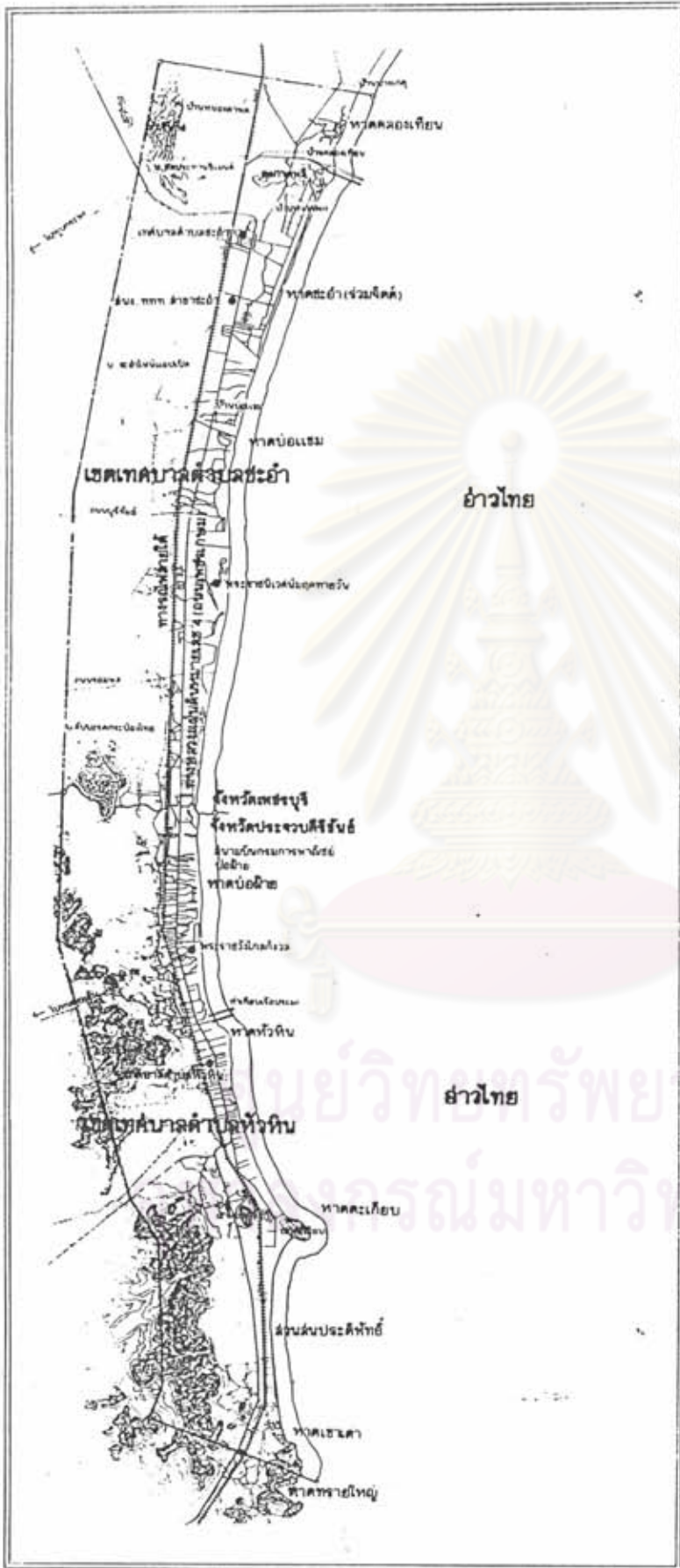
1.2 เขตการปกครอง

พื้นที่ศึกษา ทต.หัวหิน-ทต.ชะอำ อยู่ภายใต้การปกครองของอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ตามลำดับ

เทศบาลเป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่น ที่มีหน้าที่บริหารท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการให้บริการประชาชน โดยฝ่ายบริหาร (คณะเทศมนตรี) และฝ่ายนิติบัญญัติ (สภาเทศบาล) ได้รับเลือกมาจากประชาชนในท้องถิ่น ในการดำเนินงาน ต้องเกี่ยวข้องกับประสานงานกับอำเภอ จังหวัด ตลอดจนราชการส่วนกลาง และหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งเทศบาลทั้งสองเป็นองค์กรหลักที่จะพัฒนาการท่องเที่ยว และรับผิดชอบต่อประชากรในพื้นที่จำนวนมาก และยังต้องให้บริการแก่นักท่องเที่ยวด้วย เทศบาลทั้งสองจึงเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ประสานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทั้งสองให้ดำเนินการพัฒนาที่สอดคล้องกัน และได้ประโยชน์สำหรับแหล่งท่องเที่ยวทั้งสอง โดยต้องติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ และยังต้องคำนึงถึงการพัฒนาในด้านการท่องเที่ยวของภาคเอกชนด้วย

การประสานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

หัวหิน-ชะอำ

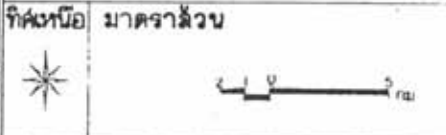

สัญลักษณ์

- ฝ้าย
- ท่าเรือ
- ทางรถไฟ
- ถนน
- แนวเขตตำบล
- เขตอำเภอ
- เขตจังหวัด

รูปที่ 3.2

แสดงที่ตั้งและอาณาเขตพื้นที่ศึกษา

ที่มา: สำนักงานเมือง กระทรวงมหาดไทย

2. สภาพทางกายภาพและทรัพยากร

พื้นที่ศึกษามีลักษณะคล้ายคลึงกันทั้งสองเทศบาล คือ มีลักษณะเป็นภูเขาทางทิศตะวันตก และลาดลงมาถึงอ่าวไทยทางทิศตะวันออก ลักษณะพื้นที่ดังกล่าวจึงมีอิทธิพลต่อพื้นที่ ทั้งทางด้านภูมิอากาศ อันเกี่ยวเนื่องกับเศรษฐกิจสังคมและการท่องเที่ยว ลักษณะพื้นที่ซึ่งเป็นเทือกเขาจะเป็นตัวกำหนดทิศทางลม และปริมาณน้ำฝนในพื้นที่ ตลอดจนสามารถที่จะพัฒนาให้เกิดประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ด้วย สำหรับสภาพของพื้นที่ศึกษาอาจกล่าวถึงลักษณะเฉพาะได้ดังนี้

2.1 ลักษณะภูมิประเทศ

เทศบาลตำบลหัวหิน

ลักษณะภูมิประเทศของ ทล.หัวหิน ส่วนใหญ่เป็นที่ราบชายทะเล ทางทิศตะวันตก เป็นเทือกเขาเชื่อมติดกัน ซึ่งได้แก่เขาหนองสมอ เขาค้าง เขาหินเหล็กไฟ เขาหนองคู เขาใหญ่ เขาอิหรุ่น เป็นต้น ลักษณะดังกล่าวมีอิทธิพลต่อภูมิอากาศและบางแห่งสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและการท่องเที่ยวได้ โดยระดับพื้นที่จะลาดเอียงไปทางทิศตะวันออก จนกระทั่งจรดชายฝั่งทะเลทางด้านทิศตะวันออก ระดับพื้นที่สูงประมาณ 2-15 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง โดยทางทิศตะวันตกของทางรถไฟ มีความลาดเอียงสูงกว่าทางทิศตะวันออกของทางรถไฟ มีถนนเพชรเกษมเป็นถนนหลักตัดผ่านชุมชนตลอดแนว สำหรับความสำคัญในด้านการท่องเที่ยว นั้น ลักษณะภูมิประเทศดังกล่าวจะมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวเฉพาะแห่งที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากเส้นทางคมนาคมและชุมชน เช่น พื้นที่ทางด้านทิศตะวันออกตลอดแนว เป็นที่ราบชายฝั่งทะเลที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวและการประกอบอาชีพประมง ได้แก่ หาดหัวหิน หาดทรายใหญ่ หาดตะเกียบ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีเกาะสิงห์โต ซึ่งอยู่ห่างจากชายฝั่งทะเลประมาณ 2.5 กม. ส่วนพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางภูเขา ได้แก่ เขาไกรลาส เขาตะเกียบ เขาเต่า เขาหินเหล็กไฟ รวมทั้งพื้นที่ราบเชิงเขา และพื้นที่ราบต่าง ๆ เป็นพื้นที่สร้างผลผลิตทำการเกษตร ได้แก่ อ้อย สับปะรด ผลไม้อื่น ๆ สำหรับเป็นของฝากของนักท่องเที่ยว

เทศบาลตำบลชะอำ

ลักษณะภูมิประเทศของ ทต.ชะอำ ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ ทางด้านทิศตะวันออกเป็นชายฝั่งทะเลตลอดแนว ลักษณะภูมิประเทศเช่นนี้ มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก มีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่ง เช่น หาดชะอำ หาดคลองเทียน และหาดอื่น ๆ ส่วนทางด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ส่วนมากประกอบการเกษตรในด้านการทำสิกรรม และพื้นที่บางส่วนได้รับการพัฒนาให้เป็นสถานที่พักผ่อนเล่นกีฬากอล์ฟ เนื่องจากสภาพภูมิประเทศเอื้ออำนวยให้ คือ มีลักษณะเป็นที่ราบเชิงเขา ปะปนด้วยพื้นที่ลาดชันและภูเขาที่มีความสูงไม่มาก เหมาะสำหรับประกอบกิจกรรมดังกล่าว

2.2 ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพของภูมิอากาศมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในแต่ละภูมิภาคมาก เนื่องจากมีความสัมพันธ์กับฤดูกาลท่องเที่ยว ซึ่งเป็นผลเชื่อมโยงกับสถานที่พัก สินค้า บริการต่าง ๆ ของท้องถิ่น สำหรับพื้นที่ ทต.หัวหิน-ทต.ชะอำ นั้น สภาพภูมิอากาศมีลักษณะคล้ายคลึงกันเนื่องจากมีภูมิประเทศ ซึ่งประกอบด้วยชายฝั่งทะเลเป็นแนวสรวัดต่อกันด้านอ่าวไทย และเทือกเขาทางทิศตะวันตก สภาพภูมิอากาศของพื้นที่ศึกษานี้มี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว สำหรับฤดูที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยว ได้แก่ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน ฤดูนี้เป็นฤดูของลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ สภาพภูมิอากาศมีท้องฟ้าโปร่ง มีเมฆเป็นส่วนน้อย ลมนี้มีกำลังค่อนข้างสม่ำเสมอ เฉพาะในตอนบ่ายและเย็น ซึ่งได้รวมกับลมทะเลที่พัดเป็นประจำ ทำให้เกิดกระแสลมแรงขึ้นมากตามชายฝั่ง เป็นผลทำให้เกิดคลื่นตามชายฝั่งได้มาก เหมาะสมที่สุดสำหรับในการเล่นน้ำทะเล จึงเป็นฤดูกาลท่องเที่ยวที่สำคัญของพื้นที่

2.3 ทรัพยากรน้ำผิวดินและน้ำบาดาล

เนื่องจากสภาพภูมิประเทศทางด้านตะวันตกของพื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นป่าและเขา จึงเป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำลำธารหลายสาย ลำน้ำต่าง ๆ ได้รวมตัวกันเป็นแม่น้ำสายใหญ่ คือ แม่น้ำเพชรบุรีทางตอนเหนือ และแม่น้ำปราณบุรีทางตอนใต้ แม่น้ำทั้งสองได้ระบายลงสู่ที่ลุ่มชายฝั่งทะเล ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ ทต.หัวหิน-ทต.ชะอำ ได้ทั้งหมดดังแสดงไว้ในรูปที่ 3.3

การประสานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
หัวหิน - ชะอำ

- สัญลักษณ์
- แหล่งน้ำผิวดิน
 - แม่น้ำ
 - ภูเขา
 - ทางรถไฟ
 - ถนน
 - เขตจังหวัด

รูปที่ 3.3

แสดง: ทรัพยากรผิวดิน

พื้นที่: มาตราส่วน

0 5 15 30 กม.

ที่มา: กรมแผนที่ทหาร กระทรวงกลาโหม

ดังนั้น ประโยชน์ที่พื้นที่ ทต.หัวหิน-ทต.ชะอำ ได้รับจากแม่น้ำทั้งสองนี้จะได้รับ ทั้งทางด้านการเกษตรและการอุปโภคบริโภค กล่าวคือ เขื่อนเพชรบุรี ในพื้นที่ลุ่มน้ำของแม่น้ำเพชรบุรี นอกจากจะเอื้ออำนวยประโยชน์ให้แก่พื้นที่ชลประทานส่วนใหญ่ของจังหวัดเพชรบุรีแล้วยังครอบคลุมพื้นที่ศึกษาด้วย ซึ่งเป็นแหล่งน้ำดิบสำหรับการผลิตน้ำประปาของการประปา ทต.ชะอำ ที่ให้บริการเพื่อการอุปโภคและบริโภคใน ทต. ชะอำ ทั้งประชาชนท้องถิ่น และการบริการสำหรับนักท่องเที่ยว เช่นเดียวกับทางตอนใต้ซึ่งมีเขื่อนปราณบุรีที่เอื้ออำนวยประโยชน์ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่อำเภอหัวหิน และยังมีเอื้ออำนวยต่อเกษตรกรในพื้นที่ ทต.หัวหิน และยังเป็นแหล่งน้ำดิบสำหรับการผลิตน้ำประปาของการประปา ทต.หัวหิน ที่ให้บริการเพื่อการอุปโภคและบริโภคใน ทต.หัวหิน ทั้งประชาชนท้องถิ่นและการบริการสำหรับนักท่องเที่ยว รวมทั้งกิจการการบริการต่าง ๆ อีกด้วย น้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภคในพื้นที่ ทต.หัวหิน-ทต.ชะอำ นี้ นอกจากจะได้จากแหล่งน้ำผิวดินคือจากเขื่อนเพชรบุรีและเขื่อนปราณบุรีแล้ว ยังได้จากแหล่งน้ำใต้ดินหรือน้ำบาดาลอีกด้วย

3. สภาพทางเศรษฐกิจ-สังคม

3.1 ประชากร

พื้นที่ศึกษาครอบคลุมอาณาเขตเทศบาลตำบลหัวหิน และเทศบาลตำบลชะอำ ในปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2535 มีจำนวนประชากรรวม 58,978 คน หรือประมาณร้อยละ 48 ของประชากรอำเภอ นั้น ๆ จำแนกเป็นชาย 29,363 คน เป็นหญิง 29,615 คน เฉลี่ยความหนาแน่นต่อพื้นที่ 324 คน/ตร.กม. โดยประชากรส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในบริเวณศูนย์กลางเมืองและกระจายไปตามถนนเพชรเกษม ตลอดจนชุมชนประมงตามชายฝั่งทะเลกระจายไปตามแนวชายหาด แต่มีไม่มากนัก เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นบ้านพักตากอากาศ โรงแรม และอาคารชุดพักอาศัยต่าง ๆ ซึ่งแยกเป็นประชากรของเทศบาลตำบลหัวหิน 34,981 คน เป็นชาย 17,401 คน หญิง 17,580 คน ความหนาแน่นต่อพื้นที่ 486 คน/ตร.กม. และประชากรของเทศบาลตำบลชะอำ 23,997 คน เป็นชาย 11,962 คน หญิง 12,035 คน ความหนาแน่นต่อพื้นที่ 218 คน/ตร.กม. จะเห็นได้ว่าประชากรของเทศบาลทั้งสองแห่งมีความแตกต่างกันอยู่มาก เนื่องจากเทศบาลตำบลหัวหินมีพื้นที่น้อย แต่ประชากรอาศัยอยู่มาก และเทศบาลตำบลชะอำมีพื้นที่มากแต่ประชากรอาศัยอยู่น้อย

การเปลี่ยนแปลงของประชากรที่ผ่านมาในช่วง 20 ปี ของเทศบาลตำบลหัวหิน และเทศบาลตำบลชะอำ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.1, 3.2

เทศบาลตำบลหัวหิน

ประชากรในเขต ทค.หัวหิน จากสถิติข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515-2535 มีประชากรของเทศบาล ปี พ.ศ. 2515 จำนวน 24,041 คน เพิ่มขึ้นถึงปัจจุบันมีประชากรจำนวน 34,981 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นประมาณปีละ 400-800 คน เมื่อพิจารณาอัตราการเพิ่มของประชากรสูงมาก ได้แก่ ปี พ.ศ. 2516 ซึ่งมีประชากรเพิ่มสูงถึงร้อยละ 8.25 รองลงมา คือ ปี พ.ศ. 2532 มีประชากรเพิ่มสูงร้อยละ 3.19 และอัตราส่วนการลดของประชากรมากที่สุดในปี พ.ศ. 2527 ลดลงถึงร้อยละ -2.96 รองลงมา คือ ปี พ.ศ. 2535 ลดลงร้อยละ 0.80 ซึ่งถ้าพิจารณาโดยรวมจะเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นส่วนใหญ่ ส่วนโครงสร้างของประชากรพิจารณาอัตราส่วนของเพศชายต่ออัตราส่วนเพศหญิง ปี พ.ศ. 2515 อัตราส่วนเพศชาย : เพศหญิง เท่ากับ 103.12 : 100 ถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2535 อัตราส่วนเพศชาย : เพศหญิง เท่ากับ 98.98 : 100 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.3

เทศบาลตำบลชะอำ

ประชากรในเขตเทศบาลตำบลชะอำ จากสถิติข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515-2535 มีประชากรของพื้นที่ ปี พ.ศ. 2515 จำนวน 13,207 คน เพิ่มขึ้นถึงปัจจุบันมีประชากรจำนวน 23,997 คน เพิ่มขึ้นประมาณปีละ 350-650 คน เมื่อพิจารณาอัตราการเพิ่มของประชากรสูงมาก ได้แก่ ปี พ.ศ. 2517 มีประชากรเพิ่มสูงถึงร้อยละ 5.13 รองลงมา คือ ปี พ.ศ. 2533 ซึ่งมีประชากรเพิ่มร้อยละ 4.64 ซึ่งถ้าพิจารณาโดยรวมจะเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นโดยตลอด ส่วนโครงสร้างประชากร พิจารณาอัตราส่วนของเพศชายต่ออัตราส่วนเพศหญิง ปี พ.ศ. 2515 อัตราส่วนเพศชาย : เพศหญิง เท่ากับ 92.44 : 100 ถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2535 อัตราส่วนเพศชาย : เพศหญิง เท่ากับ 99.39 : 100 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ปี พ.ศ.	ประชากรในเขตเทศบาล		ประชากรในอำเภอ		ประชากรจังหวัด	
	จำนวน	อัตราส่วน เพิ่มร้อยละ	จำนวน	อัตราส่วน เพิ่มร้อยละ	จำนวน	อัตราส่วน เพิ่มร้อยละ
2515	24,041	-	10,628	-	269,891	-
2516	26,089	8.52	11,634	9.47	283,546	5.06
2517	26,516	1.64	12,769	9.76	318,423	12.30
2518	27,163	2.44	13,701	7.30	328,083	3.03
2519	27,766	2.22	14,673	7.09	344,127	4.89
2520	28,466	2.52	15,851	8.03	353,552	2.74
2521	29,285	2.88	17,184	8.41	362,962	2.66
2522	29,906	2.12	17,872	4.00	369,245	1.73
2523	30,415	1.70	18,999	6.31	377,212	2.16
2524	30,920	1.66	20,021	5.38	381,281	1.08
2525	31,392	1.53	21,157	5.67	388,501	1.89
2526	32,017	1.99	22,058	4.26	391,851	0.86
2527	31,068	-2.96	22,773	3.24	396,137	1.09
2528	31,942	2.81	23,781	4.43	400,668	1.14
2529	31,889	-0.17	24,471	2.90	405,621	1.24
2530	32,196	0.96	25,017	2.23	407,930	0.57
2531	33,184	3.07	26,233	4.86	413,868	1.46
2532	34,241	3.19	27,214	3.74	419,945	1.47
2533	34,846	1.77	27,917	2.58	424,766	1.15
2534	35,263	1.20	28,500	2.09	430,487	1.35
2535	34,981	-0.80	28,622	0.43	451,155	4.80

ที่มา : สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร , กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ปี พ.ศ.	ประชากรในเขตเทศบาล		ประชากรในอำเภอ		ประชากรจังหวัด	
	จำนวน	อัตราส่วน เพิ่มร้อยละ	จำนวน	อัตราส่วน เพิ่มร้อยละ	จำนวน	อัตราส่วน เพิ่มร้อยละ
2515	13,207	-	20,403	-	326,354	-
2516	13,740	4.04	21,112	3.36	332,544	1.86
2517	14,469	5.31	21,987	3.98	339,296	1.99
2518	14,932	3.20	23,021	4.49	343,588	1.25
2519	15,410	3.20	24,095	4.46	345,218	0.47
2520	15,805	2.56	24,646	2.24	351,412	1.76
2521	16,240	2.75	25,425	3.06	356,915	1.54
2522	16,849	3.75	25,686	1.02	362,101	1.43
2523	17,389	3.20	26,127	1.69	366,612	1.23
2524	17,779	2.24	26,499	1.40	372,207	1.50
2525	18,204	2.39	26,635	0.51	379,383	1.89
2526	18,522	1.75	27,081	1.65	392,971	3.46
2527	19,059	2.90	31,009	12.67	405,990	3.21
2528	19,663	3.17	21,191	0.58	410,578	1.12
2529	19,976	1.59	21,524	1.06	412,337	0.43
2530	20,388	2.06	21,876	1.10	414,295	0.47
2531	20,943	2.72	32,702	2.53	418,711	1.05
2532	21,282	1.62	33,382	2.04	423,589	1.15
2533	22,275	4.67	33,928	1.61	427,985	1.03
2534	22,934	2.96	34,681	2.17	430,725	0.64
2535	23,997	4.64	34,358	-0.93	438,615	1.83

ที่มา : สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร , กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ตารางที่ 3.3 แสดงจำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ปี พ.ศ.	รวม	ชาย	หญิง	อัตราส่วนระหว่างเพศ	
				ชาย	หญิง
2515	24,041	12,205	11,836	103.12	100
2516	26,089	13,172	12,917	101.97	100
2517	26,516	13,332	13,184	101.12	100
2518	27,163	13,715	13,448	101.99	100
2519	27,766	13,956	13,810	101.06	100
2520	28,466	14,279	14,187	100.65	100
2521	29,285	14,677	14,608	100.47	100
2522	29,906	14,928	14,978	99.67	100
2523	30,415	15,189	15,226	99.76	100
2524	30,920	15,447	15,473	99.83	100
2525	31,392	15,627	15,765	99.12	100
2526	32,017	15,962	16,055	99.42	100
2527	31,068	15,341	15,727	97.55	100
2528	31,942	15,811	16,131	98.02	100
2529	31,889	15,691	16,198	96.87	100
2530	32,196	15,863	16,333	97.12	100
2531	33,184	16,410	16,774	97.83	100
2532	34,241	16,844	17,397	96.82	100
2533	34,846	17,121	17,725	96.59	100
2534	35,263	17,298	17,965	96.29	100
2535	34,981	17,401	17,580	98.98	100

ที่มา : สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร , กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ตารางที่ 3.4 แสดงจำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ปี พ.ศ.	จำนวนประชากร			อัตราส่วนระหว่างเพศ	
	รวม	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
2515	13,207	6,344	6,863	92.44	100
2516	13,740	6,633	7,107	93.33	100
2517	14,469	7,019	7,450	94.21	100
2518	14,932	7,290	7,642	95.39	100
2519	15,410	7,527	7,883	95.48	100
2520	15,805	7,728	8,077	95.68	100
2521	16,240	7,955	8,285	96.02	100
2522	16,849	8,262	8,587	96.22	100
2523	17,389	8,552	8,837	96.77	100
2524	17,779	8,740	9,039	96.69	100
2525	18,204	8,947	9,257	96.65	100
2526	18,522	9,118	9,404	96.96	100
2527	19,059	9,399	9,660	97.30	100
2528	19,663	9,711	9,952	97.58	100
2529	19,976	9,884	10,092	97.94	100
2530	20,388	10,118	10,270	98.52	100
2531	20,943	10,414	10,529	98.91	100
2532	21,282	10,578	10,704	98.82	100
2533	22,275	11,025	11,250	98.00	100
2534	22,934	11,338	11,596	97.78	100
2535	23,997	11,962	12,035	99.39	100

ที่มา : สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร , กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

3.2 สภาพทางเศรษฐกิจ

ทต.หัวหิน และ ทต.ชะอำ เป็นศูนย์กลางการปกครอง การค้า และการบริการของอำเภอหัวหินและอำเภอชะอำ ประชากรจำนวนมากประกอบอาชีพค้าขายและรับจ้าง กล่าวคือ ในเขต ทต.หัวหิน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายและรับจ้าง รองลงมา คือ ประมงและราชการ ในขณะที่ ทต.ชะอำ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด รองลงมา คือ ทำนาและประมง ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.5

อาชีพที่ทำรายได้สูงสุดของประชากรในเขต ทต.หัวหิน คือ อาชีพค้าขาย รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 31.9, 30.8 รองลงมา คือ ประมง ราชการ ทำไร่ เลี้ยงสัตว์คิดเป็นร้อยละ 18.6, 11.4, 5.5 และ 1.1 ตามลำดับ ส่วนประชากรในเขต ทต.ชะอำ อาชีพรับจ้างทำรายได้สูงสุดคิดเป็นร้อยละ 46.6 รองลงมา คือ ทำนา ประมง ค้าขาย และทำไร่ คิดเป็นร้อยละ 18.1, 8.5 และ 5.6 ตามลำดับ ส่วนที่ต่ำสุด คือ เลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 2.6 เมื่อเปรียบเทียบแล้วพบว่า ประชากรในเขต ทต.หัวหินมีรายได้ และฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าประชากรในเขต ทต.ชะอำ เพราะมีรายได้เฉลี่ยต่อครอบครัวสูงกว่าสำหรับอัตราการว่างงานของประชากรในเขต ทต.หัวหิน และทต.ชะอำ มีภาวะการว่างงานอยู่ในอัตราที่สูงถึงร้อยละ 12.49 และร้อยละ 9.61 ตามลำดับ นับว่ามีภาวะการว่างงานสูง

ส่วนอัตราการเติบโตของ ทต.หัวหิน-ทต.ชะอำ มีการขยายตัวที่สูงมากเนื่องจากในระยะที่ผ่านมา ธุรกิจการท่องเที่ยวได้ขยายตัวสูงมาก ส่วนใหญ่เป็นกิจการโรงแรม อาคารชุดพักอาศัย การจัดสรรบ้านและที่ดิน รวมทั้งสนามกอล์ฟ ได้ขยายตัวสูงขึ้นไปอีกทั้งสองแห่ง ดังนั้นจึงก่อให้เกิดความเติบโตของพื้นที่ดังกล่าวมากเช่นกัน

4. การใช้ที่ดิน

การใช้ที่ดินใน ทต.หัวหิน-ทต.ชะอำ ปัจจุบันแบ่งอย่างกว้าง ๆ ได้หลายประเภท คือ เพื่อการเกษตรกรรม เพื่อเป็นที่อยู่อาศัย แหล่งชุมชน ย่านพาณิชยกรรม ที่พักตากอากาศ และบริการการท่องเที่ยว อีกทั้งยังมีพื้นที่ว่างเปล่าเพื่อรอการพัฒนาปะปนอยู่อีกด้วย

การใช้ที่ดินบริเวณชุมชนศูนย์กลางของ ทต.หัวหิน-ทต.ชะอำ ซึ่งเป็นที่ตั้งของส่วนราชการ สถาบันต่าง ๆ และการพาณิชย์ ส่วนที่พักอาศัยกระจายอยู่ทั่วไปบริเวณทั้งสองฝั่งถนนเพชรเกษมปะปนอยู่กับส่วนราชการ ทางด้านฝั่งตะวันออกของถนนเพชรเกษม ซึ่งเป็นพื้นที่ราบ

ตารางที่ 3.5 แสดงอาชีพและรายได้ของประชากรในเขตเทศบาลตำบลหัวหินและ
เทศบาลตำบลชะอำ ปี พ.ศ. 2535

อาชีพ	เทศบาลตำบลหัวหิน (1)		เทศบาลตำบลชะอำ (2)	
	ร้อยละ/ประชากร	รายได้เฉลี่ย/ครอบครัว/ปี	ร้อยละ/ประชากร	รายได้เฉลี่ย/ครอบครัว/ปี
ทำนา	-	-	18.1	14,653
ทำไร่	5.5	38,507	5.6	46,426
ประมง	18.6	62,477	13.0	44,834
รับจ้าง	30.8	33,272	46.6	40,717
ค้าขาย	31.9	58,736	8.5	46,727
ราชการ	11.4	44,988	5.6	65,960
เลี้ยงสัตว์	1.1	33,650	2.6	24,900
รวม	100.0	(ค่าเฉลี่ย) 45,271	100.0	(ค่าเฉลี่ย) 40,602
ภาวะว่างงาน	12.5	-	9.6	-

ที่มา : (1) "แผนพัฒนาเทศบาลตำบลหัวหิน ปี พ.ศ. 2535-2539", งานวิเคราะห์นโยบายและแผน

เทศบาลตำบลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

(2) "แผนพัฒนาเทศบาลตำบลชะอำ ปี พ.ศ. 2535-2539", งานวิเคราะห์นโยบายและแผน

เทศบาลตำบลชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ชายทะเลนั้น การใช้ที่ดินเป็นการใช้เพื่อบริการการท่องเที่ยวเกือบทั้งสิ้น มีทั้งอาคารชุด โรงแรม บังกาโล ร้านอาหาร และร้านค้าปลีกย่อย กระจายตามแนวชายหาดเกือบตลอดแนว ตั้งแต่ ชายหาดชะอำถึงชายหาดตะเกียบ ส่วนพื้นที่เกษตรกรรมนั้นจะอยู่ด้านฝั่งตะวันตก ทางด้านนี้มี ลักษณะเป็นที่ราบเชิงเขาอยู่เกือบตลอดแนว จึงเป็นสภาพภูมิประเทศที่เอื้ออำนวยต่อการประกอบ ธุรกิจบางประเภท เช่น สนามกอล์ฟ รีสอร์ท จึงเกิดขึ้นในพื้นที่นอกหลายแห่งด้วยกัน

ส่วนการใช้ที่ดินที่มีการใช้เพื่อประโยชน์ในการท่องเที่ยวและเพื่อบริการการท่องเที่ยว นั้นพบว่า ส่วนมากจะอยู่ทางด้านทิศตะวันออก คือ บริเวณชายฝั่งทะเลตลอดแนวเขตพื้นที่ศึกษา และในการใช้ที่ดินนั้น ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาให้เป็นสถานที่บริการสำหรับนักท่องเที่ยว เกือบ ทั้งหมดในรูปแบบการพัฒนาเป็นโรงแรม ที่พักตากอากาศ บังกาโล และอาคารชุดพักอาศัยต่าง ๆ ซึ่งถ้าพิจารณาลักษณะการใช้ที่ดินของพื้นที่ ทต.หัวหิน-ทต.ชะอำ อย่างละเอียด มีลักษณะการใช้ ที่ดินดังนี้

เทศบาลตำบลหัวหิน

จากการที่หัวหินเป็นศูนย์กลางของชุมชนระดับอำเภอ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวชายทะเล ที่สำคัญของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อีกทั้งยังมีชื่อเสียง แพร่หลายออกไปยังต่างประเทศอีกด้วย สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในหัวหิน โดยเฉพาะในเขต ทต.หัวหิน ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับ ลักษณะภูมิประเทศและเส้นทางคมนาคม สามารถที่จะจำแนกรายละเอียดของขนาดและสัดส่วนของ พื้นที่ได้ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.6

แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินในเขต ทต.หัวหิน พ.ศ. 2536 (รูปที่ 3.4) แสดงให้เห็น ถึงสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน จะประกอบด้วยการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ ในปัจจุบันมีการใช้ที่ดิน ของ ทต.หัวหิน มีดังนี้คือ การใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย ได้แก่ ชุมชนบ่อฝ้าย ชุมชนสมอเรียง ชุมชนเขาตะเกียบ ชุมชนเขาเต่า การใช้ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมจะมีกระจายทั่วไป โดยเฉพาะ ความหนาแน่นเพชรเกษม การใช้ที่ดินประเภทเกษตรกรรมอยู่ทางทิศตะวันตกของทางรถไฟสายใต้ และพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตลอดแนวจะเป็นการใช้ที่ดินเพื่อเป็นแหล่งที่พักตากอากาศ สลับกับการ ใช้ที่ดินเป็นสถาบันราชการ พื้นที่บริเวณนี้มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก

การใช้ที่ดินประเภทที่พักอาศัยมีกระจายอยู่ทั่วไป แต่บริเวณที่เป็นที่พักอาศัยค่อนข้างหนาแน่นของประชาชนท้องถิ่น ได้แก่ บริเวณชุมชนบ่อฝ้าย ชุมชนสมอเรียง ชุมชนเขาตะเกียบ และชุมชนเขาเต่า ซึ่งบริเวณดังกล่าวมานี้ เป็นบริเวณชุมชนประมงที่มีการตั้งถิ่นฐานมาก่อน เนื่องจากบริเวณนี้เป็นชายฝั่งทะเลที่ประชาชนท้องถิ่นอยู่อาศัยและประกอบอาชีพประมง

การใช้ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมมีศูนย์กลางอยู่บริเวณตลาดนครไชย และกระจายตัวไปทั่วบริเวณที่เป็นชุมชน โดยเฉพาะบริเวณริมสองฝั่งถนนเพชรเกษม เป็นการใช้ที่ดินเพื่อประกอบการพาณิชยกรรมเป็นส่วนมาก ซึ่งการประกอบการพาณิชยกรรมที่สำคัญต่อการท่องเที่ยว ได้แก่ บริเวณศูนย์กลางตลาดนครไชย บริเวณดังกล่าวเป็นบริเวณที่ให้บริการสำหรับการท่องเที่ยวในตำแหน่งที่จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง ของที่ระลึก ตลอดจนการบริการร้านอาหาร และแหล่งบันเทิง เริงรมย์ต่าง ๆ

การใช้ที่ดินประเภทเกษตรกรรมจะอยู่ทางด้านฝั่งตะวันตกของทางรถไฟสายใต้บริเวณนี้ เป็นการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมส่วนมาก ซึ่งในปัจจุบันมีการขยายตัวของที่พักอาศัยออกไปบ้างตามแนวทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3218 (หัวหิน-หัวมวงคล) และถนนชลลักษ์ อีกทั้งเริ่มมีการพัฒนาพื้นที่เป็นที่พักตากอากาศ ประเภทที่พักตากอากาศเชิงเขาในลักษณะของโครงการจัดสรรที่ดินขนาดใหญ่ ตลอดจนโครงการพัฒนาที่ดินเพื่อการนันทนาการ เช่น โครงการสนามกอล์ฟ เป็นต้น

การใช้ที่ดินเพื่อเป็นที่พักตากอากาศ อยู่ทางด้านชายฝั่งทะเลตลอดแนว ตั้งแต่สุดเขตเทศบาล คือ บริเวณที่เชื่อมต่อกับเทศบาลตำบลชะอำ ลงมาจนถึงสุดเขตเทศบาลบริเวณหาดทรายใหญ่ บ้านเขาเต่า ยกเว้นพื้นที่ที่เป็นที่ดินของสถาบันราชการ ในบริเวณดังกล่าวนี้จะเป็นที่ตั้งของโรงแรม ที่พักตากอากาศ หมู่บ้านจัดสรร อาคารชุดพักอาศัย (คอนโดเทล) ตลอดจนชุมชนที่อยู่อาศัย ที่ได้มีการพัฒนาที่อยู่อาศัยขึ้นเป็นสถานบันเทิงเริงรมย์ ร้านอาหาร กิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ดังแสดงรายละเอียดของที่ตั้งโครงการก่อสร้าง และโรงแรมที่พักตากอากาศ ดังแสดงไว้ในรูปที่ 3.5

หาดบ่อฝ้าย: ตั้งอยู่บริเวณตั้งแต่สุดเขต ทต.หัวหิน เชื่อมติดกับ ทต.ชะอำ ลงมาถึงท่าเทียบเรือประมงหัวหิน มีลักษณะชายหาดกว้างประมาณ 35-65 เมตร ความลาดชันน้อย การใช้พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสถาบันราชการและเขตพระราชฐาน ส่วนพื้นที่ที่เป็นของเอกชนโดยทั่วไปเป็นการใช้ที่ดินประเภทสิ่งปลูกสร้าง โรงแรม ที่พักตากอากาศ อาคารชุดพักอาศัย และหมู่บ้านจัดสรร

แต่ก็มีจำนวนน้อย เนื่องจากเหตุผลที่พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสถาบันราชการและเขตพระราชฐาน จึงทำให้ยากต่อการพัฒนาพื้นที่เพื่อประโยชน์อื่น ๆ

หาดหัวหิน, หาดตะเกียบ: ตั้งอยู่บริเวณตั้งแต่ท่าเทียบเรือประมงหัวหินลงมาถึงเขาตะเกียบ มีลักษณะชายหาดกว้างประมาณ 30-60 เมตร มีโขดหินขึ้นอยู่เป็นจุด ๆ การใช้ที่ดินส่วนมากถูกล้อมรอบด้วยบ้านพักตากอากาศ โรงแรม อาคารชุดพักอาศัย และหมู่บ้านจัดสรร โดยเฉพาะโครงการก่อสร้างอาคารสูง เพื่อประกอบกิจการโรงแรม กิจการอาคารชุดพักอาศัยมีมากในช่วงบริเวณตั้งแต่ทางแยกถนนเพชรเกษมติดกับถนนลงทะเลจนถึงหาดเขาตะเกียบ ซึ่งเป็นโครงการที่กำลังดำเนินการก่อสร้าง และโครงการที่กำลังดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จเกิดขึ้นอย่างมากมา

หาดเขาเต่า: ตั้งอยู่บริเวณตั้งแต่เขาตะเกียบลงมาถึงหาดทราสใหญ่ มีชายหาดกว้างประมาณ 30-130 เมตร บริเวณชายหาดมีการใช้ที่ดินเป็นชุมชน บ้านพักตากอากาศ และที่ดินบางส่วนถูกปล่อยทิ้งร้าง เนื่องจากการพัฒนาพื้นที่ได้พัฒนาลงถึงเขาตะเกียบ และช่วงหาดต่อจากเขาตะเกียบเป็นหาดสวนสน ซึ่งเป็นพื้นที่ของสถาบันราชการ ที่ใช้ประโยชน์เป็นที่พักตากอากาศสำหรับข้าราชการ จึงเป็นเสมือนพื้นที่ที่เป็นพื้นที่ชะงักการพัฒนาออกไป

ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินอื่น ๆ ของ ทค.หัวหิน ได้แก่ บริเวณสถาบันราชการ บริเวณพื้นที่ประกอบอุตสาหกรรม สถาบันการศึกษา ศาสนสถาน และอื่น ๆ ประกอบด้วยกลุ่มอาคารราชการ ที่ตั้งค่ายนเรศวร ค่ายพระรามหก สนามบินบ่อฝ้าย คลอดจนเขตพระราชฐาน วังไกลกังวล โรงงานชลประทานซีเมนต์ โรงงานอุตสาหกรรมสับประรดกระป๋องไทย สถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตไกลกังวล ซึ่งเปิดสอนวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม รวมทั้งศาสนสถาน เช่น สำนักสงฆ์เขาตะเกียบ วัดเขาไกลาศ เป็นต้น

เทศบาลตำบลชะอำ

จากการที่ชะอำเป็นศูนย์กลางของชุมชนระดับอำเภอ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลที่สำคัญของจังหวัดเพชรบุรี และยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมติดกับแหล่งท่องเที่ยวหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นผืนเดียวกันตลอดแนวชายฝั่งทะเล จึงเป็นผลทำให้ยิ่งเกิดความสำคัญในด้าน

การท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขต ทต.ชะอำ มีความสัมพันธ์กับลักษณะภูมิประเทศและเส้นทางคมนาคม สามารถจำแนกรายละเอียดของขนาดและสัดส่วนของพื้นที่ได้ ดังแสดงในตารางที่ 3.7

แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินในเขต ทต.ชะอำ ปี พ.ศ. 2536 (รูปที่ 3.6) แสดงให้เห็นถึงสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในปัจจุบันของเทศบาล ซึ่งประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อที่พักอาศัย คือ บริเวณชุมชนบ้านชะอำ และชุมชนประมงตามแนวชายหาดบริเวณบ้านคลองเทียน ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการพาณิชย์กรรม คือ บริเวณสองฝั่งถนนเพชรเกษม และบริเวณชายหาดริมถนนร่วมจิตต์ ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเป็นที่พักตากอากาศ โรงแรม อาคารชุดพักอาศัย (คอนโดเทล) ตลอดจนร้านอาหาร สดานบันเทิงเริงรมย์ ตั้งอยู่บริเวณตลอดแนวชายฝั่งทะเลตลอดแนว ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวนี้เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อประโยชน์อื่นๆ เช่น การใช้ที่ดินประเภทสถาบันราชการ อุตสาหกรรม สถานศึกษา สาธารณสุข ศาสนา และอื่นๆ ก็มีปะปนอยู่ในเขต ทต.ชะอำ

การใช้ที่ดินประเภทที่พักอาศัย สามารถจำแนกออกเป็น 2 บริเวณ คือ บริเวณชุมชนบ้านชะอำ ซึ่งเป็นชุมชนที่พักอาศัยของประชาชนในท้องถิ่นที่มีสภาพค่อนข้างหนาแน่นตั้งอยู่ริมสองฝั่งถนนเพชรเกษมไปจนจรดสถานีรถไฟชะอำ อีกบริเวณหนึ่งเป็นชุมชนประมงบริเวณบ้านคลองเทียน ซึ่งการพัฒนาในระยะหลังส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นหมู่บ้านจัดสรรกระจายตัวไปนบริเวณดังกล่าวนี้

การใช้ที่ดินประเภทพาณิชย์กรรม มีการจำแนกออกเป็น 2 บริเวณ เช่นเดียวกับการใช้ที่ดินประเภทที่พักอาศัย คือ เป็นการพาณิชย์กรรมเพื่อประชาชนในท้องถิ่น และการพาณิชย์กรรมเพื่อบริการนักท่องเที่ยว โดยที่การใช้ที่ดินประเภทพาณิชย์กรรมเพื่อประชาชนท้องถิ่น ตั้งอยู่บริเวณแยกถนนเพชรเกษมทั้งสองฝั่งถนนต่อเนื่องมาถึงบริเวณหน้าสถานีรถไฟชะอำจะเป็นที่ตั้งของร้านค้าและตลาดสด และการใช้ที่ดินประเภทพาณิชย์กรรม เพื่อบริการนักท่องเที่ยว ตั้งอยู่บริเวณแนวชายหาดริมถนนร่วมจิตต์ต่อเนื่องลงไปตามทิศใต้จะเป็นที่ตั้งของร้านค้า ร้านอาหาร ปะปนกับโรงแรมและที่พักตากอากาศ กระจายตัวโดยทั่วไป โดยบางส่วนเป็นกิจการที่คาบเกี่ยวกับอาคารชุดพักอาศัย (คอนโดเทล) และหมู่บ้านจัดสรร

ตารางที่ 3.6 แสดงการใช้ที่ดินในเขตเทศบาลตำบลหัวหิน พ.ศ. 2536

ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	พื้นที่	
	ไร่	ร้อยละ
ที่พักอาศัย	3,250	7.22
พาณิชย์กรรม	386	0.86
โรงแรม ที่พักตากอากาศ	311	0.69
อุตสาหกรรม	164	0.36
สถานที่ราชการ	6,029	13.40
โรงเรียน	228	0.51
ศาสนสถาน	735	1.63
สวนสาธารณะ สนามกีฬา	505	1.12
ถนน ซอย	648	1.44
ที่ว่าง พื้นที่เกษตรกรรม	32,744	72.76
รวม	45,000	100.00

ที่มา : โครงการสำรวจศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียด

ระบบการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และเทศบาลตำบลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, บริษัท ทิมคอนซัลติ้ง เอนจิเนียริ่ง จำกัด, บริษัท แอสติคอนคอร์ปอเรชั่น จำกัด, เสนอต่อ กรมโยธาธิการ, ธันวาคม 2536

ตารางที่ 3.7 แสดงการใช้ที่ดินในเขตเทศบาลตำบลชะอำ พ.ศ. 2536

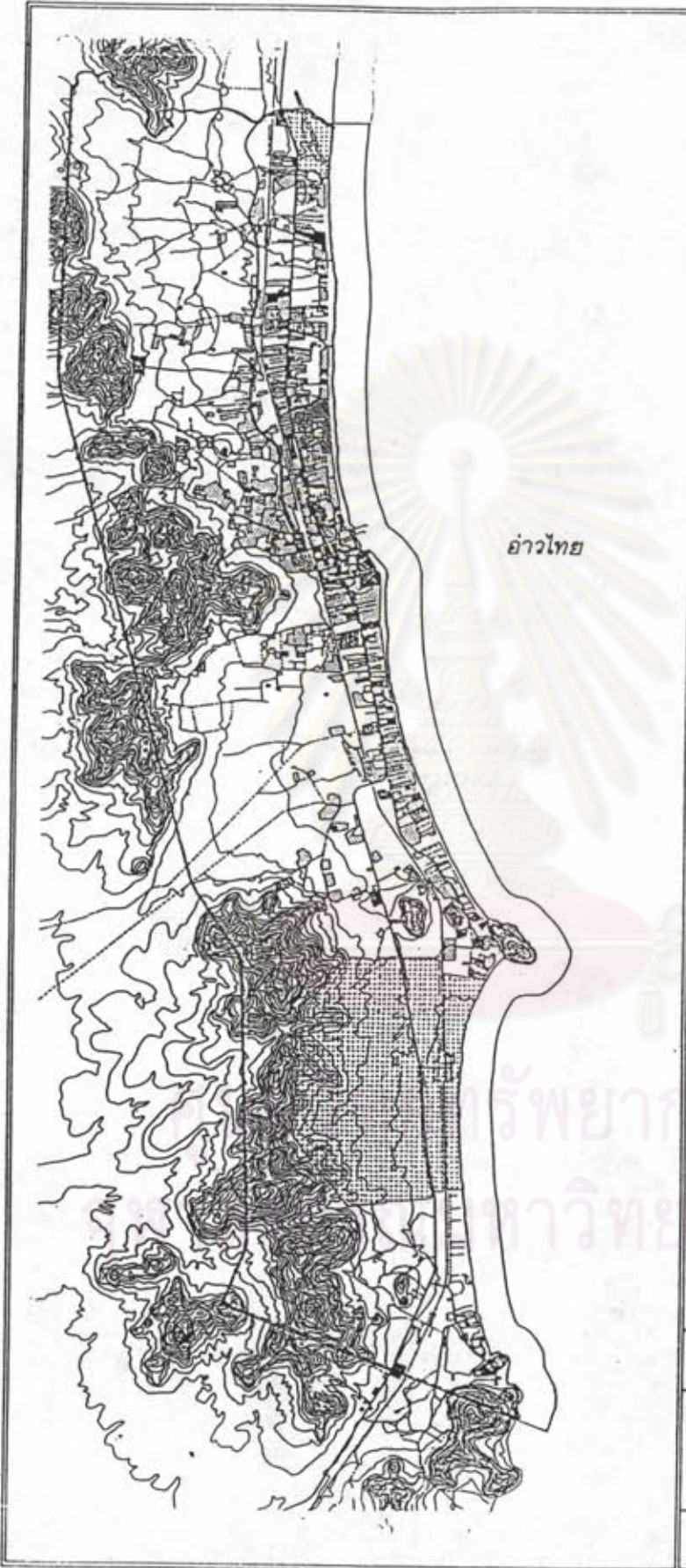
ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	พื้นที่	
	ไร่	ร้อยละ
ที่พักอาศัย	2,316	5.15
พาณิชย์กรรม	248	0.55
โรงแรม ที่พักตากอากาศ	680	1.51
อุตสาหกรรม	494	1.10
สถานที่ราชการ	3,311	7.36
โรงเรียน	152	0.34
ศาสนสถาน	233	0.52
สวนสาธารณะ สนามกีฬา	1,137	2.53
ถนน ซอย	380	0.84
ที่ว่าง พื้นที่เกษตรกรรม	59,500	132.22
รวม	68,451	152.11

ที่มา : โครงการสำรวจศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียด

ระบบการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และเทศบาลตำบลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, บริษัท ทิมคอนซัลติ้ง เอนจิเนียริ่ง จำกัด, บริษัท แอสติคอนคอร์ปอเรชั่น จำกัด, เสนอต่อ กรมโยธาธิการ, ธันวาคม 2536

การประสานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

หัวหิน-ชะอำ

อ่าวไทย

สัญลักษณ์

- ที่อยู่อาศัย
- วนอุทยาน
- โรงแรมและที่พักตากอากาศ
- อู่ดำทรงกรม
- สวนพฤกษศาสตร์และป่าไม้
- ศาลากลาง
- โรงเรียน
- สำนักงานราชการ
- อาคารอเนกประสงค์และอาคารอเนกประสงค์
- พระราชวังไกลกังวล
- พื้นที่ทหาร

รูปที่ 3.4

แสดง

การใช้ที่ดินเทศบาลตำบลหัวหินปี พ.ศ. 2536

ทิศเหนือ มาตราส่วน

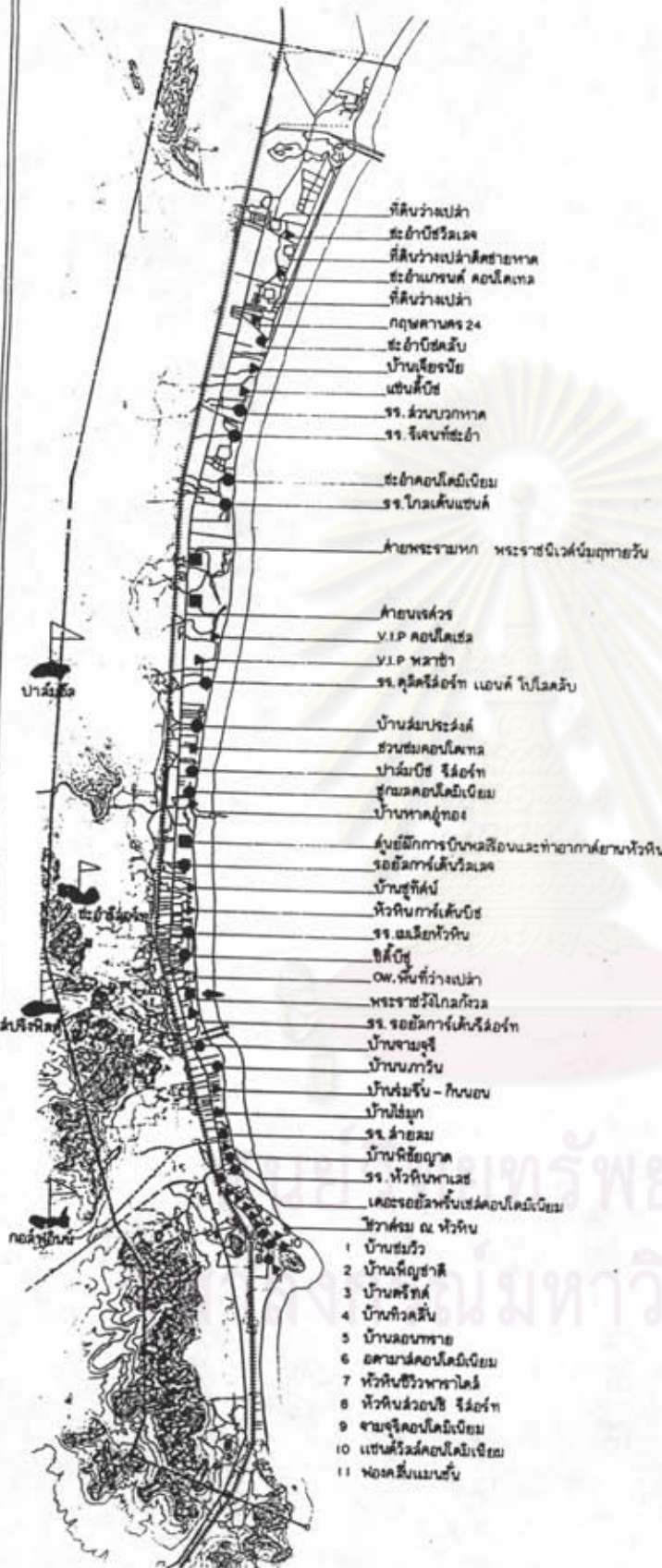

0 0.5 1 2 กิโลเมตร

ที่มา จากการศึกษาภาคสนาม และสำนักงานเมือง

การประสานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

หัวหิน-ชะอำ

- สัญลักษณ์
- เมาท์
 - ถนน
 - ทางรถไฟ
 - คลอง
 - แนวเขตเทศบาล
 - เขตอำเภอ
 - เขตจังหวัด
 - โครงการกำลังก่อสร้าง
 - โครงการที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ
 - ที่ดินว่างเปล่า
 - สำนักงานราชการ
 - สนามกีฬา

รูปที่ 3.5

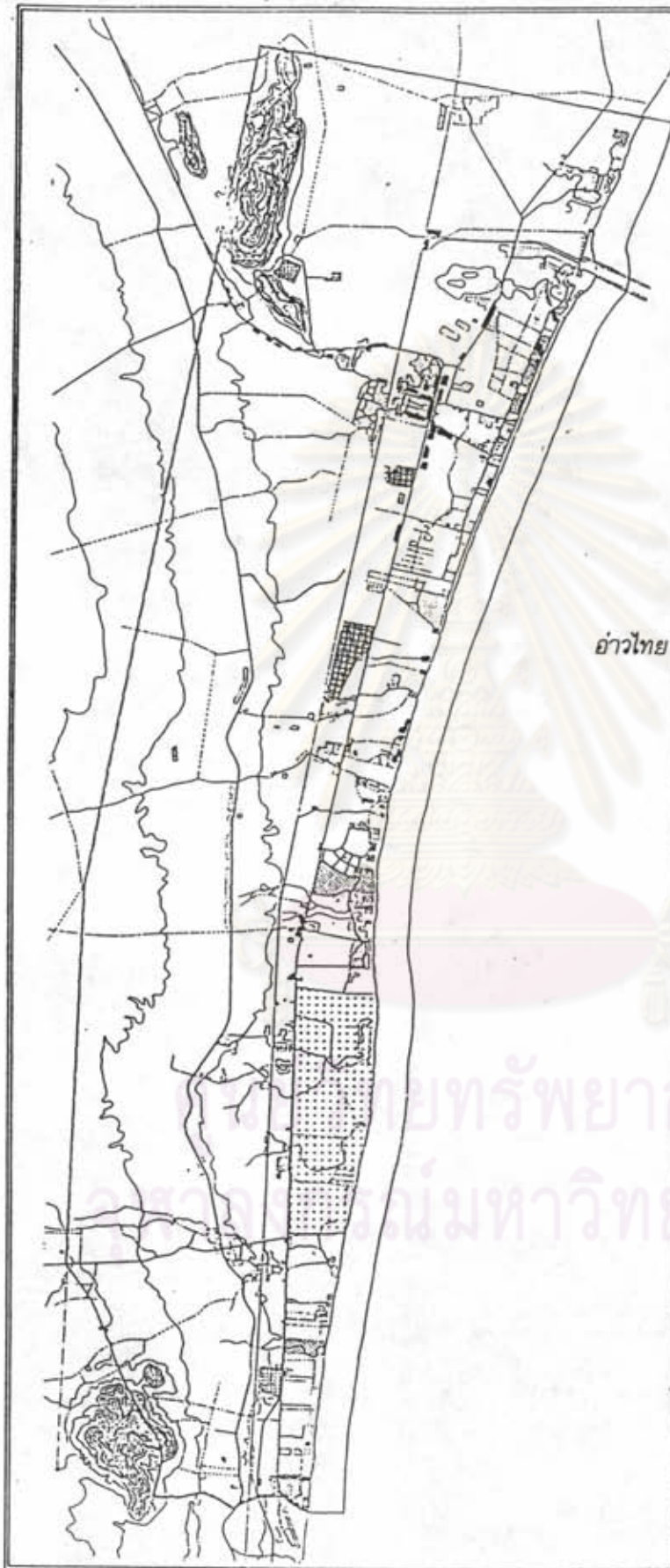
แสดง
 การใช้ที่ดินประเภทแหล่งที่พักตากอากาศและโรงแรม

ทิศเหนือ	มาตราส่วน

ที่มา
 จากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2536

การประสานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

หัวหิน-ชะอำ

สัญลักษณ์

- ที่อยู่อาศัย
- วนนันทนการ
- โรงแรมและที่หักสาอากาศยาน
- อุตสาหกรรม
- สวนพฤกษศาสตร์และป่าไม้
- ตลาดนัด
- โรงเรียน
- หน่วยงานราชการและอาคารราชการ
- สนามบิน

อ่าวไทย

รูปที่ 3.6

แสดง

การใช้ที่ดินเทศบาลตำบลชะอำปี พ.ศ. 2530

ทิศเหนือ มาตราส่วน

0 0.5 1 2 กิโลเมตร

ที่มา

จากการสำรวจภาคสนาม และสำนักงานเมือง

การใช้ที่ดินประเภทการเกษตรกรรมจะกระจายตัวไปตามแนวฝั่งตะวันตกของทางรถไฟสายใต้ และบางส่วนของฝั่งตะวันออกของทางรถไฟสายใต้ ซึ่งในปัจจุบันบริเวณแนวที่เป็นพื้นที่ลาดเชิงเขา เริ่มมีการพัฒนาเป็นสถานที่พักตากอากาศ และสนามกอล์ฟ อีกทั้งโครงการจัดสรรขนาดใหญ่ในรูปหมู่บ้านจัดสรร ในพื้นที่บริเวณดังกล่าวนี้ก็มีส่วนสำคัญต่อการท่องเที่ยวด้วย

ลักษณะการใช้ที่ดินที่สำคัญอีกประการหนึ่งสำหรับการท่องเที่ยวก็คือ การใช้ที่ดินบริเวณชายฝั่งทะเลตั้งแต่เหนือจรดใต้ ซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเป็นที่พักตากอากาศ โรงแรม อาคารชุดพักอาศัย และโครงการจัดสรรต่าง ๆ อีกทั้งสถานบันเทิงเรีงรมย์ ร้านอาหาร และกิจการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ดังแสดงไว้ในรูปที่ 3.5

หาดคลองเทียน : ตั้งที่บ้านบางเกด ลงมาจนถึงสะพานหิน บริเวณคลองบริษัทชลประทานซีเมนต์ จำกัด ชายหาดยาวประมาณ 2 กิโลเมตร การใช้ที่ดินเป็นการใช้ที่ดินเพื่อที่พักอาศัย ซึ่งเป็นชุมชนประมง

หาดร่วมจิตต์ (หาดชะอำ) : ตั้งอยู่บริเวณตั้งแต่บ้านปากคลอง จนถึงคลองตะกาดวังหิน ชายหาดกว้างประมาณ 30 เมตร มีความยาวประมาณ 4.5 กิโลเมตร ความลาดชันน้อย บริเวณที่ดินชายฝั่งเป็นของเอกชนโดยมีถนนร่วมจิตต์เป็นถนนเลียบหาด เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่พักตากอากาศ โรงแรมสถานบันเทิงเรีงรมย์ ร้านอาหาร ตลอดจนโครงการจัดสรร ในรูปของอาคารชุดพักอาศัยที่เปิดบริการเป็นที่พักของนักท่องเที่ยว

หาดบ่อแถม : ตั้งอยู่บริเวณตั้งแต่คลองตะกาดวังหิน โรงแรมวีเจนท์ชะอำ ลงมาถึงบ้านไทรน้อย ชายหาดยาวประมาณ 4.5 กิโลเมตร เป็นการใช้ที่ดินเพื่อที่พักตากอากาศ โรงแรม อาคารชุดพักอาศัย ซึ่งส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดจะเป็นโครงการขนาดใหญ่และเป็นอาคารสูง ที่เกิดขึ้นเรียงรายไปตลอดแนวชายหาดในปัจจุบัน พื้นที่บริเวณดังกล่าวนี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก โดยมีทั้งผลดีและผลเสียต่อการท่องเที่ยวทั้งสิ้น

ลักษณะการใช้ที่ดินที่สำคัญอีกประการหนึ่งของ ทล.ชะอำ ได้แก่ บริเวณสถาบันราชการ ซึ่งนอกจากจะประกอบด้วยกลุ่มพื้นที่ราชการที่เกาะกลุ่มอยู่ระหว่างทางแยกถนนเพชรเกษมกับสถานีรถไฟชะอำแล้ว พื้นที่ตามแนวชายฝั่งทะเลบริเวณพระราชินีเวสน์มฤตกาวัน ซึ่งใช้เป็นค่ายตำรวจตระเวนชายแดน (ค่ายพระรามหก) ล้วนแต่เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทสถาบันราชการทั้งสิ้น

5. สภาพโครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว

ทรัพยากรการท่องเที่ยวในส่วนที่เป็นสิ่งบริการเพื่อความสะอาดสบายและความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยว ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อนักท่องเที่ยว ซึ่งปัจจุบันนับว่า ทต.หัวหิน - และ ทต.ชะอำ มีโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ที่สำคัญต่อการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ โครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้ ภาครัฐจะเป็นผู้ดำเนินการเพื่อการบริการต่อประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานนี้ จะเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการท่องเที่ยว และจะเป็นสิ่งกระตุ้นการพัฒนาอื่น โดยเฉพาะการพัฒนาของภาคเอกชนในพื้นที่ เนื่องจากเทศบาลทั้งสองนี้มีความสำคัญในการเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวระดับจังหวัด

5.1 ระบบการคมนาคมขนส่ง

ระบบคมนาคมขนส่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญอย่างหนึ่งในการเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งการคมนาคมขนส่งของพื้นที่ศึกษาที่เชื่อมต่อระหว่างพื้นที่ศูนย์กลางของประเทศ คือ กรุงเทพฯ มีเส้นทางคมนาคมทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ

ทางบก : ถนนในพื้นที่ศึกษาอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ ความขนาดประโยชน์ใช้สอยและระดับของถนน ได้แก่ กรมทางหลวง สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท (รพช.) กรมชลประทาน กรมโยธาธิการ และเทศบาล ถนนสายสำคัญเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องกับกาท่องเที่ยวมากพอสมควร ทั้งนี้เพราะมีถนนเพชรเกษมยาวตลอด อีกทั้งยังตัดผ่านชุมชนของพื้นที่ศึกษาด้วย นอกจากถนนเพชรเกษมแล้ว ยังมีถนนสายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ศึกษาก็คือถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ถนนในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งเชื่อมเป็นระบบโครงข่ายในปัจจุบันมีส่วนเสริม และมีส่วนสนับสนุนการท่องเที่ยวอย่างมาก ประกอบด้วยถนนสายสำคัญ ๆ ดังแสดงไว้ในรูปที่ 3.7

เทศบาลตำบลหัวหิน

ถนนที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยว และเป็นการเชื่อมโยงการเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวในเขต ทต.หัวหิน มีดังนี้คือ

ถนนเพชรเกษมเป็นถนนสายประธานที่ถือว่า เป็นโครงข่ายเชื่อมโยงระหว่าง แหล่งท่องเที่ยวกับพื้นที่อื่นๆ เริ่มต้นจากกรุงเทพฯ จรดภาคใต้ โดยตัดผ่านชุมชนในเขต ทต. หัวหิน และตัดผ่านถนนสายหลักต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเอง เพื่อเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว และพื้นที่เฉพาะต่าง ๆ

ถนนดำเนินเกษม เป็นโครงข่ายถนนที่มีความสำคัญต่อแหล่งท่องเที่ยว ถือว่าเป็น ถนนสายหลักของแหล่งท่องเที่ยว ที่เชื่อมระหว่างสถานีรถไฟถึงชายหาดหัวหิน โดยตัดผ่านถนน เพชรเกษมสถานที่สำคัญ ๆ เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวชายหาด

ถนนชมสินธุ์มีความสำคัญ ถือว่าเป็นถนนสายรองที่เชื่อมจากท่าเทียบเรือประมง ไปสู่แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ได้แก่ เส้นทางไปแหล่งท่องเที่ยวเขาหินเหล็กไฟ สนามกอล์ฟ ซึ่งตัด ผ่านถนนเพชรเกษมเข้าไปสู่พื้นที่อื่น ๆ

ถนนตะเกียบ, ถนนหัวหิน-หนองพลับ เป็นถนนที่แยกจากถนนเพชรเกษม เพื่อ เชื่อมโยงโครงข่ายมุ่งเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว เช่น ถนนตะเกียบเชื่อมระหว่างถนนเพชรเกษม เข้าสู่หาดตะเกียบ ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว และถนนหัวหิน- หนองพลับ ก็เป็นโครงข่ายที่เชื่อมระหว่างถนนเพชรเกษมไปสู่พื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งในปัจจุบันได้ เปลี่ยนแปลงเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทที่พักตากอากาศเชิงเขา และสนามกอล์ฟ

ถนนสายย่อยและถนนซอย ที่มีอยู่มากพอสมควร ได้ทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างถนน สายหลัก และถนนสายรอง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าสู่พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว เช่น ถนน สระสร้าง ถนนเคธานีติ ถนนแนบเคหาสน์ ถนนเลียบวัง อีกทั้งถนนส่วนบุคคล ซึ่งตัดผ่านในที่ดิน ของเอกชนอีกมาก ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.8 และรูปที่ 3.8

เทศบาลตำบลชะอำ

ทต. ชะอำ มีถนนที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวที่ทำหน้าที่เป็นโครงข่ายเชื่อมโยง ระหว่างพื้นที่ภายนอกเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ที่ให้บริการความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวดังนี้

ตารางที่ 3.8 แสดงโครงข่ายถนนและท่อระบายน้ำในเขตเทศบาลตำบลหัวหิน

ลำดับ	ชื่อถนน	ระยะทาง (เมตร)	ประเภทถนน	ชนิดท่อระบายน้ำ	ความยาวท่อ (เมตร)	ขนาดท่อ (เมตร)
1	ถนนดำเนินเกษม	520.00	คอนกรีต	๕	484	0.80,1.00
2	ถนนแนบเคหาสน์	1,412.00	คอนกรีต	๕	980	0.60
3	ถนนดำรงราช	400.00	ลาดยาง	๕	800	1x1
4	ถนนสระสง	427.50	คอนกรีต	๕	1,055	0.60,0.80
5	ถนนกำเหนิดวิถิ	385.18	คอนกรีต	๕	200	0.60
6	ถนนอำนวยการ	268.00	คอนกรีต	๕	536	0.60
7	ถนนเขานูชิต	678.00	คอนกรีต	๕	1,356	0.60
8	ถนนชมสินธุ์	2,360.00	คอนกรีต	๕	มีเป็นช่วง	1x1,0.60
9	ถนนเรศดำริห์	722.80	ลาดยาง	๕	1,222	0.30
10	ถนนบำรุงราษฎร์	134.00	คอนกรีต	๕	134	0.60
11	ถนนเขาตะเกียบ	6,000.00	ลาดยาง	๕	510	0.30x0.30
12	ถนนป้อมฝ้าย	5,300.00	ลาดยาง/ลูกรัง	-	-	-
13	ถนนเขาเต่า	1,000.00	คอนกรีต/ลูกรัง	-	-	-
14	ถนนเลียบวัง	900.00	คอนกรีต/ลูกรัง	-	-	-
15	ถนนพาสายแยกจากถนน เพชรเกษม	2,567.00	คอนกรีต/ลาดยาง	๕	4,654	1x1
16	ถนนขอยลงทะเลซึ่งแยก จากถนนเพชรเกษมขอย 9	3,400.00	ลูกรัง	๕	-	0.60

ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลตำบลหัวหินปี พ.ศ. 2535-2539, เทศบาลตำบลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ถนนเพชรเกษมเป็นถนนสายประธาน ที่เป็นโครงข่ายเชื่อมโยงเส้นทางระหว่างจังหวัดในการเดินทางมาสู่พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว โดยตัดผ่านพื้นที่และได้แบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ชุมชนด้วยกัน คือ ชุมชนทางฝั่งด้านตะวันตกเป็นชุมชนในกลุ่มสถานที่ราชการ และชุมชนทางฝั่งตะวันออก ซึ่งเป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ตามแนวชายฝั่งทะเลตลอดแนวขนานกับถนนเพชรเกษม

ถนนราธิป เป็นถนนสายหลักของพื้นที่เพียงเส้นเดียว ที่ทำหน้าที่เป็นโครงข่ายเชื่อมโยงระหว่างถนนเพชรเกษมและสถานีรถไฟ เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวชายหาดชะอำซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของพื้นที่

ถนนร่วมจิตต์ เป็นถนนที่มีความยาวเลียบตลอดแนวชายหาดชะอำ นับว่ามีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก โดยจะทำหน้าที่เชื่อมโยงกับถนนสายหลักแล้วยังทำหน้าที่เป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างพื้นที่ชายหาดกับพื้นที่พัฒนาอีกด้วย

ถนนเจ้าลาช เป็นถนนที่ขนานกับถนนร่วมจิตต์ตลอดแนวชายหาด โดยมีถนนเชื่อมค่อทั้งด้านคอนเหนือหาดและคอนล่างของหาด มีความสำคัญในการแบ่งการจราจรจากถนนร่วมจิตต์ในช่วงการจราจรติดขัด ซึ่งถือเป็นถนนสายรอง

ถนนหนองแจง เป็นถนนที่สามารถเชื่อมโยงจากถนนเพชรเกษม เข้าสู่ชายหาดชะอำ โดยบรรจบกับถนนเจ้าลาชและถนนร่วมจิตต์ทางด้านใต้สุดของหาดชะอำ แต่เป็นเพียงถนนสายย่อยซึ่งไม่เป็นที่นิยมใช้

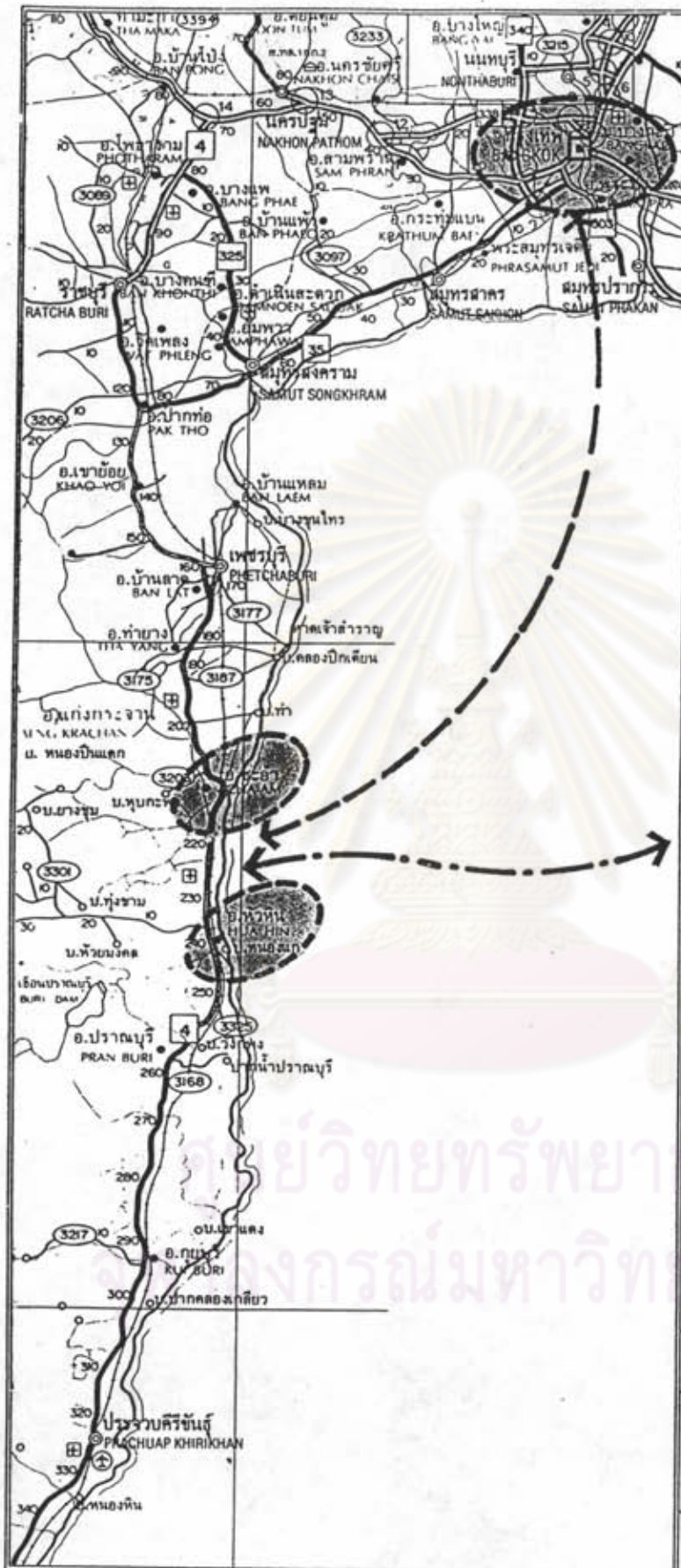
ถนนสายย่อยและถนนช้อย ทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างถนนสายหลัก และถนนสายรองในการเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว เช่น ราษฎร์พลี 1 ราษฎร์พลี 2 ถนนนิติว ถนนคลองเทียน ฯลฯ ดังแสดงไว้ใน ตารางที่ 3.9, รูปที่ 3.8

ทางน้ำการคมนาคมขนส่งทางน้ำในปัจจุบันของพื้นที่ศึกษา มีเฉพาะพื้นที่เทศบาลตำบลหัวหิน คือสามารถที่จะเดินทางไป-กลับ ระหว่างพื้ชยาและหัวหินได้โดยทางเรือไฮโดรฟอส์ด์ ซึ่งเป็นบริการที่เกิด้ขึ้นโดยภาคเอกชน ดังแสดงไว้ในรูปที่ 3.7

ตารางที่ 3.9 แสดงโครงข่ายถนนและท่อระบายน้ำในเขตเทศบาลตำบลชะอำ

ลำดับ	ชื่อถนน	ระยะทาง (เมตร)	ประเภทถนน	ชนิดท่อระบายน้ำ	ความยาวท่อ (เมตร)	ขนาดท่อ (เมตร)
1	ถนนนราธิป	1,664.00	คอนกรีต	๕	4,200	0.80
2	ถนนคันมะสัง	1,211.00	ลาดยาง/ลูกรัง			
3	ถนนบ่ออชม	1,350.00	ลาดยาง/ลูกรัง			
4	ถนนบ้านไร่ใหม่	3,800.00	ลูกรัง			
5	ถนนสวนสนลอย	520.00	ลาดยาง/ลูกรัง			
6	ถนนจุมพุกพงษ์	990.00	ลาดยาง			
7	ถนนบุรีรัมย์	1,060.00	ลาดยาง			
8	ถนนเข้าวัดไทรย้อย	1,190.00	ลาดยาง			
9	ถนนห้วยทรายเหนือ	1,080.00	ลาดยาง/ลูกรัง			
10	ถนนหนองคาง	1,350.00	ลาดยาง/ลูกรัง			
11	ถนนบ่อเคี้ยว	750.00	ลูกรัง			
12	ถนนราชฎรพสี 1	670.00	ลาดยาง	๕	590	0.60
13	ถนนราชฎรพสี 2	1,250.00	ลาดยาง	๕	845	0.60
14	ถนนจอมพล	3,300.00	ลาดยาง			
15	ถนนหมู่บ้านชะอำ					
	สาย 1	220.00	ลาดยาง	รางค้ววี	220	-
	สาย 2	100.00	ลาดยาง	รางค้ววี	100	-
	สาย 3	230.00	ลาดยาง	รางค้ววี	230	-
	สาย 4	115.00	ลาดยาง	รางค้ววี	115	-
	สาย 5	100.00	ลาดยาง	รางค้ววี	100	-
16	ถนนหนองคาพด	2,200.00	ลาดยาง/ลูกรัง			
17	ถนนบ้านพลี	756.00	ลาดยาง			
18	ถนนนิติธร	270.00	คอนกรีต	รางค้ววี	514	-
19	ถนนซอยนิติธร 1	620.00	ลาดยาง	๕	560	0.60
20	ถนน.ฉลองเทียน	4,000.00	ลาดยาง	-	-	-
21	ถนนซอยนิติธร 2	494.00	ลาดยาง	๕	490	0.60
22	ถนนเจ้าลาย	4,000.00	ลาดยาง	-	-	-
23	ถนนร่วมจิตต์	6,100.00	ลาดยาง	-	-	-
24	ถนนหนองแจง	900.00	ลาดยาง	-	-	-

ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลตำบลชะอำปี พ.ศ. 2535-2539, เทศบาลตำบลชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

การประสานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
หัวหิน - ชะอำ

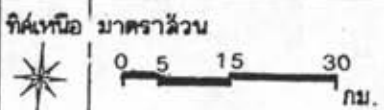
สัญลักษณ์

- เส้นทางลัดจรทางบก (ทางรถไฟ)
- เส้นทางลัดจรทางบก (ทางรถยนต์)
- เส้นทางลัดจรทางน้ำ
- เส้นทางลัดจรทางอากาศ

รูปที่. 3.7

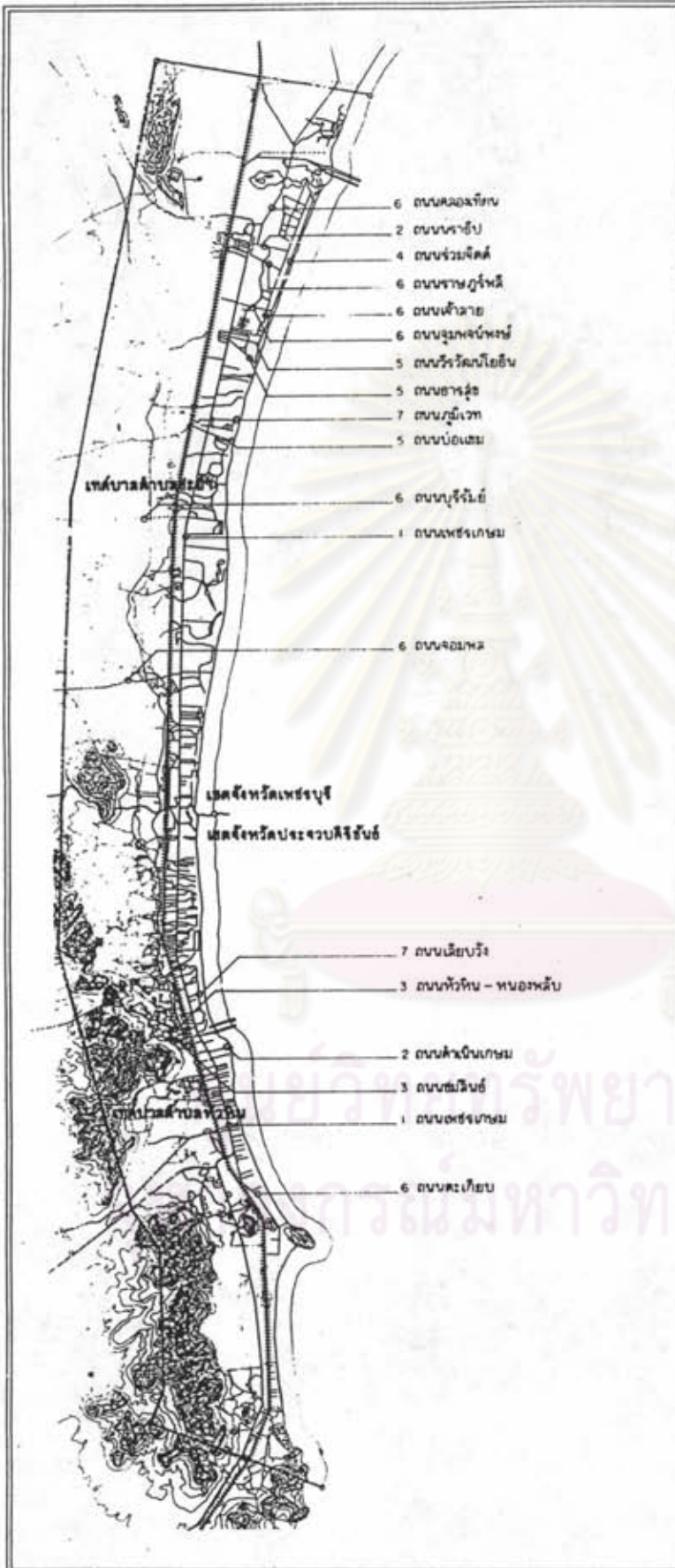
แสดง:
เส้นทางคมนาคมในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว

ที่มา.
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

การประสานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

หัวหิน-ชะอำ

สัญลักษณ์

ฝั่งน้ำ

ภูเขา

ทางรถไฟ

ถนน

แนวเขตเทศบาล

เขตอำเภอ

เขตจังหวัด

1 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม)

2 กว้าง 16 ม. 3.ภาพดี ชาติชายและคอบกจิต

3 กว้าง 12 ม. 3.ภาพดี ชาติชายและคอบกจิต

4 กว้าง 8 ม. ชาติชาย

5 กว้าง 8-10 ม. ลูกหิน

6 กว้าง 5-6 ม. ชาติชาย

7 กว้าง 6 ม. ลูกหิน

รูปที่. 3.8

แสดง.

ถนนสายวิบูลย์ในฝันที่ศึกษา

ทิศเหนือ มาตราส่วน

ที่มา.

เทศบาลตำบลหัวหิน - เทศบาลตำบลชะอำ

ทางอากาศ : การคมนาคมทางอากาศ ในปัจจุบันมีการบริการโดยเครื่องบินสายการบินบางกอกแอร์เวย์ วันละ 2 เที่ยวบิน ไป-กลับ ระหว่างสนามบินกรุงเทพฯ ถึงสนามบินบ่อฝ้ายที่ตั้งอยู่ในเขต ทต.หัวหิน ซึ่งสามารถที่จะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวได้ทั้ง ทต.หัวหิน และ ทต.ชะอำ ดังแสดงในรูปที่ 3.8

5.2 ระบบการขนส่งสาธารณะ

การขนส่งสาธารณะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นปัจจัยที่จะนำนักท่องเที่ยวไปสู่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้ การเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวได้โดยสะดวกจะมีส่วนอย่างมากในการดึงดูดนักท่องเที่ยวไปยังสถานที่เหล่านั้น การคมนาคมขนส่งของพื้นที่ศึกษาที่เชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ศูนย์กลางของประเทศ คือ กรุงเทพฯ และเชื่อมโยงพื้นที่ข้างเคียง โดยมีการบริการสาธารณะทั้งทางรถโดยสารประจำทาง ทางรถไฟ และทางเครื่องบิน ซึ่งได้รับความนิยมมากในปัจจุบัน

การบริการขนส่งสาธารณะของพื้นที่ศึกษา ในปัจจุบันมีการบริการขนส่งสาธารณะทั้งภายในชุมชน และภายนอกชุมชน

5.2.1 การบริการขนส่งภายนอกชุมชน

การบริการขนส่งระหว่างพื้นที่ชุมชนของเทศบาลทั้งสองแห่ง กับชุมชนระดับอำเภอและจังหวัด ซึ่งบริการต่าง ๆ มีทั้งทางรถยนต์โดยสารประจำทางและทางรถไฟ

รถยนต์โดยสารประจำทาง ที่วิ่งบริการระหว่างจังหวัดที่พื้นที่ศึกษาดังอยู่กับกรุงเทพฯ หรือจังหวัดอื่น ๆ มีจำนวนมาก ประกอบด้วยรถโดยสารปรับอากาศชั้นหนึ่ง รถโดยสารปรับอากาศชั้นสอง รถโดยสารประจำทาง (บขส.) และรถแท็กซี่รับจ้างระหว่างจังหวัด ซึ่งรถโดยสารประจำทาง (บขส.) เป็นบริการที่ได้รับความนิยมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ รถยนต์โดยสารประจำทางปรับอากาศ ในปัจจุบันแบ่งเป็น 2 ประเภท คือประเภทรถโดยสารปรับอากาศชั้นหนึ่งจะเป็นรถร่วมบริการ และรถโดยสารปรับอากาศชั้น 2 เป็นรถของบริษัทขนส่งจำกัด สำหรับสถานีรับ-ส่งผู้โดยสาร ยังไม่มีสถานีที่แน่นอน มีเพียงสำนักงานของบริษัทขนส่งจำกัด และ

บริษัทหัวหิน-ปราณบุรี จำกัด ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ ทต.หัวหิน โดยใช้ถนนสาธารณะเป็นสถานที่จอดรับ-ส่งผู้ให้บริการ ส่วนในชะอำไม่มีทั้งสำนักงานและสถานีจอดรถ

นอกจากรถโดยสารประจำทางแล้ว ยังมีรถโดยสารอื่น ๆ ที่ให้บริการในพื้นที่ คือ รถยนต์รับจ้าง (แท็กซี่) รถโดยสารขนาดเล็กปรับอากาศ (รถตู้) รวมถึงรถโดยสารท่องเที่ยวที่บริการนักท่องเที่ยวต่าง ๆ ในการเดินทางมาสู่แหล่งท่องเที่ยว เพื่อประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.10

รถไฟ เป็นบริการขนส่งสาธารณะที่สำคัญทางหนึ่ง ซึ่งในอดีตการขนส่งทางรถไฟมีความสำคัญมากต่อพื้นที่ศึกษา ซึ่งสามารถนำนักท่องเที่ยวมาซึ่งแหล่งท่องเที่ยวได้โดยสะดวกเป็นอันดับแรก อีกทั้งยังนำความเจริญมาสู่พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเป็นอย่างมากอีกด้วย แต่ในปัจจุบันการขนส่งทางรถไฟได้ลดบทบาทลงมา เนื่องจากการขนส่งทางรถยนต์ทำได้สะดวกกว่า และมีราคาค่าบริการถูกลงกว่า แต่อย่างไรก็ตามการบริการทางรถไฟก็ยังคงมีความสำคัญ สำหรับพื้นที่ศึกษาในการเดินทางมาสู่แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งการบริการการเดินทางรถไฟมายังพื้นที่ศึกษาก็มีหลายขบวนด้วยกัน แต่ส่วนใหญ่มักจะแวะเฉพาะสถานีรถไฟหัวหิน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.11

5.2.2 การบริการขนส่งภายในชุมชน

บริการรถโดยสารประจำทางในเขตเทศบาลของทั้งสองแห่งไม่มีการจัดตั้ง แต่ประชาชนสามารถใช้บริการขนส่งจากรถโดยสารเล็ก (รถ 2 แถว) รถจักรยานยนต์รับจ้าง รถจักรยานสามล้อรับจ้าง และรถแท็กซี่รับจ้างประจำทาง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นรถอิสระวิ่งเวียนรับ-ส่งบริการอยู่ในเขตเทศบาลทั้ง 2 แห่ง และออกนอกเขตเทศบาลแล้วแต่ผู้ว่าจ้าง บางส่วนเป็นรถบริการซึ่งวิ่งในเส้นทางที่แน่นอน จึงเป็นที่นิยมของประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว เพราะสะดวก สามารถจอดรับส่งผู้โดยสารตามสถานที่ต่าง ๆ ได้ตามสะดวกของผู้โดยสาร และสามารถใช้บริการได้ทั่วไปโดยเฉพาะในเขตเทศบาลตำบลหัวหิน ส่วนในเขตเทศบาลตำบลชะอำจะมีศูนย์รวมตามจุดสำคัญ ๆ เช่น ริมนนเพชรเกษม และจุดสำคัญที่มีนักท่องเที่ยวมาก บริการรับส่งทั่วไป

ตารางที่ 3.10 การเดินทางประจำทางที่รับ-ส่งผู้โดยสารของเทศบาลตำบลหัวหิน
และเทศบาลตำบลชะอำ

เลขที่ หมวด	เลขหมาย สาย	เส้นทางการเดินทาง	จำนวน (เที่ยว/วัน)	จำนวนรถ (คัน)	ระยะทาง (กม.)
2	65	กรุงเทพฯ-ชุมพร	20	21-22	491
	66	กรุงเทพฯ-บางสะพาน	8	8-10	367
	67	กรุงเทพฯ-ประจวบคีรีขันธ์	20	22-26	292
	67*	กรุงเทพฯ-ประจวบคีรีขันธ์-ทับสะแก	15	17-20	332
	70	กรุงเทพฯ-ปราณบุรี	12	15	226
	70*	กรุงเทพฯ-หัวหิน-ปราณบุรี	20	15	226
	70	กรุงเทพฯ-หัวหิน	30	26	210
	71*	กรุงเทพฯ-ชะอำ	10	8	180
	71**	กรุงเทพฯ-ชะอำ	6	6	180
	72	กรุงเทพฯ-เพชรบุรี(สายใหม่)	24	18	132
	72	กรุงเทพฯ-เพชรบุรี(สายเก่า)	17	15	150
	72*	กรุงเทพฯ-เพชรบุรี	16	12	132
	72*	กรุงเทพฯ-เพชรบุรี-ท่ายาง	6	4	147
	3	420	เพชรบุรี-หัวหิน	44	20
1773		หัวหิน-ประจวบคีรีขันธ์	40	21	90

หมายเหตุ : * รถโดยสารปรับอากาศชั้นหนึ่ง

** รถโดยสารปรับอากาศชั้นสอง

หมวด 2 รถโดยสารวิ่งระหว่างจังหวัด

หมวด 3 รถโดยสารวิ่งระหว่างจังหวัดข้างเคียง

ที่มา : บริษัท ขนส่ง จำกัด (บขส.)

ตารางที่ 3.11 การเดินรถไฟรับ-ส่งผู้โดยสารของหัวหิน-ชะอำ

ขบวนที่	การเดินรถ	เวลาออก ต้นทาง	เวลาถึง ปลายทาง	เวลาแวะสถานี	
				หัวหิน	ชะอำ
เที่ยวส่ง					
127 ดีเซลราง	ธนบุรี-หลังสวน	07.35	18.10	11.45	11.22
125 ดีเซลราง	ธนบุรี-หลังสวน	20.00	05.05	23.24	-
233 ดีเซลราง	กรุงเทพฯ-หัวหิน	09.00	13.10	13.10	-
117 ดีเซลราง	กรุงเทพฯ-ประจวบคีรีขันธ์	13.40	20.00	18.38	-
45 เร็ว	กรุงเทพฯ-สุโขทัย-ลก	12.35	08.35	16.23	-
43 เร็ว	กรุงเทพฯ-หาดใหญ่	16.00	11.00	19.50	-
47 เร็ว	กรุงเทพฯ-นครศรีธรรมราช	17.45	08.45	21.28	-
41 เร็ว	กรุงเทพฯ-กันตัง	18.30	10.45	22.20	-
11 ส่วน	กรุงเทพฯ-ปัตเตอร์เวอร์ธ	15.15	12.25	18.58	-
19 ส่วน	กรุงเทพฯ-สุโขทัย-ลก	14.00	09.40	17.49	-
13 ส่วน	กรุงเทพฯ-ตรัง	17.05	08.00	20.50	-
15 ส่วน	กรุงเทพฯ-นครศรีธรรมราช	19.20	10.05	23.07	-
98 ส่วนพิเศษ	กรุงเทพฯ-สุราษฎร์ธานี	22.35	07.55	01.51	-
เที่ยวรับ					
126 ดีเซลราง	หลังสวน-ธนบุรี	05.45	16.30	11.48	12.13
128 ดีเซลราง	หลังสวน-ธนบุรี	18.50	04.20	00.46	-
42 เร็ว	กันตัง-กรุงเทพฯ	13.10	05.50	01.57	-
46 เร็ว	สุโขทัย-ลก-กรุงเทพฯ	10.10	06.35	02.49	-
48 เร็ว	นครศรีธรรมราช-กรุงเทพฯ	13.40	05.10	01.15	-
44 เร็ว	ยะลา-กรุงเทพฯ	15.10	10.05	06.11	-
12 ส่วน	ปัตเตอร์เวอร์ธ-กรุงเทพฯ	13.40	08.35	04.52	-
14 ส่วน	ตรัง-กรุงเทพฯ	17.05	08.05	04.20	-
16 ส่วน	นครศรีธรรมราช-กรุงเทพฯ	15.35	06.10	02.25	-
20 ส่วน	สุโขทัย-ลก-กรุงเทพฯ	11.25	06.55	03.11	-
982 ส่วนพิเศษ	สุราษฎร์ธานี-กรุงเทพฯ	11.00	20.00	16.28	-

ที่มา : การรถไฟแห่งประเทศไทย ปี 2536

5.3 ระบบสาธารณูปโภค

5.3.1 ระบบประปา

การผลิตและการบริการของการประปา ทล.หัวหิน และ ทล.ชะอำ ให้บริการน้ำใช้เพื่อการอุปโภคและบริโภคในเขตพื้นที่ศึกษา ระบบการผลิตของการประปาทั้ง 2 แห่ง โดยได้รับน้ำดิบจากเขื่อนเพชรบุรีและเขื่อนปราณบุรี ผ่านท่อส่งน้ำมายังบ่อเก็บน้ำดิบ ตลอดจนถึงเก็บน้ำใช้สำรองเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการใช้น้ำ การจ่ายน้ำในบริเวณใจกลางของชุมชนทั้ง 2 แห่ง สามารถบริการผู้ใช้น้ำได้ดีทั้งปริมาณและคุณภาพของน้ำตามมาตรฐาน จะมีปัญหาเฉพาะบริเวณระยะห่างไกลจากชุมชนมาก ๆ และบริเวณชายหาดในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว อีกทั้งทางด้านตะวันตกของพื้นที่โครงการ ซึ่งสภาพพื้นที่สูงเนื่องจากระบบการส่งน้ำด้วยการอัดแรงดันน้ำในเส้นทางจากถังเก็บมีกำลังไม่เพียงพอ และข้อจำกัดด้านสถานีปั้มน้ำไม่สามารถเพิ่มแรงดันได้ ดังแสดงไว้ในรูปที่ 3.9

จากตารางที่ 3.12 แสดงให้เห็นถึงระบบการผลิต การจ่ายน้ำ และการบริการของการประปาทั้งสองแห่งในปี พ.ศ. 2535 ซึ่งมีขีดความสามารถในการผลิตต่อการบริการประชาชนในท้องถิ่น และรองรับความต้องการใช้น้ำของกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการบริการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความต้องการใช้น้ำสูงในปัจจุบันและในอนาคต ดังนั้นความต้องการใช้น้ำในอนาคตในพื้นที่เทศบาลทั้ง 2 แห่งจะขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรและกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมที่เกี่ยวกับการบริการการท่องเที่ยว

ปัจจุบันการประปา ทล.หัวหิน จะมีระบบการผลิตน้ำประปาได้วันละ 12,480 ลบ.ม./วัน แต่ความต้องการใช้น้ำในปัจจุบันมีถึง 14,466 ลบ.ม./วัน นับว่ากำลังการผลิตน้ำประปายังผลิตได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งในอนาคตโครงการต่างๆ ของภาครัฐบาลและภาคเอกชนมีมากขึ้น รวมถึงจำนวนประชากรที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งความเจริญเติบโตของเมือง ธุรกิจต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนต้องการใช้น้ำที่มีอัตราสูงทั้งสิ้น และการผลิตน้ำเพื่อบริการนักท่องเที่ยวที่จะมาในพื้นที่ ประกอบกับการประปาของเทศบาลตำบลหัวหินไม่มีแหล่งน้ำดิบเป็นของการประปาเอง ซึ่งปริมาณน้ำดิบจะขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำในเขื่อนเพชรบุรีและเขื่อนปราณบุรี ที่เป็นแหล่งน้ำดิบในปัจจุบันด้วย ความต้องการใช้น้ำที่สูงเหล่านี้ในอนาคต จะส่งผลให้การบริการการประปาของเทศบาลบริการได้ไม่เพียงพอกับความต้องการที่จะเกิดขึ้นเป็นอย่างมาก

ตารางที่ 3.12 แสดงระบบการผลิต การจ่ายน้ำ และการบริการของการประปา
เทศบาลตำบลหัวหิน - ระยะเวลา ปี พ.ศ. 2535

รายละเอียด	การประปาเทศบาล ตำบลหัวหิน	การประปาเทศบาล ตำบลชะอำ
แหล่งน้ำดิบ	เขื่อนปราณบุรี	เขื่อนเพชรบุรี
คุณภาพน้ำดิบ	น้ำผิวดิน	น้ำผิวดิน
ปัญหาขาดแคลนน้ำดิบในปัจจุบัน	ไม่มี	ไม่มี
ปริมาณการเก็บน้ำดิบ	7	7
ระบบการผลิต	ทรายกรอง, ฆ่าเชื้อ	ทรายกรอง, ฆ่าเชื้อ
ระบบจ่ายน้ำ	ถังสูงและอัดเส้นท่อ	ถังสูงและอัดเส้นท่อ
ถังเก็บน้ำสำรอง (ลบ.ม.)	22,000	22,000
คุณภาพน้ำใช้	มาตรฐาน	มาตรฐาน
ความสามารถในการผลิต (ลบ.ม./วัน)	12,480	8,500
จำนวนผู้ใช้น้ำทั้งหมด (ราย)	7,448	3,895
จำนวนผู้ใช้น้ำรายใหญ่ (ราย)	41	32
จำนวนผู้ใช้น้ำรายย่อย (ราย)	7,319	3,826
ปริมาณการใช้น้ำรายใหญ่ (ลบ.ม./วัน)	3,972	2,754
ปริมาณการใช้น้ำรายย่อย (ลบ.ม./วัน)	10,494	7,199
จำนวนประชากรในเขตเทศบาล (คน)	34,981	23,997
จำนวนนักท่องเที่ยว	278,388	421,314
รายได้จากผู้ใช้น้ำรายใหญ่ (บาท)	2,117,136	-
รายได้จากผู้ใช้น้ำรายย่อย (บาท)	6,844,860	-
ความต้องการใช้น้ำรวมรายใหญ่รายย่อย (ลบ.ม./วัน)	14,551	9,634
ปริมาณความต้องการใช้น้ำสูงกว่าปริมาณ การผลิต (ลบ.ม./วัน)	2,071	1,334

หมายเหตุ : ปริมาณการใช้น้ำรายย่อยคิดจากค่าเฉลี่ยของการประปาเทศบาล = 300 ลิตร/คน/วัน

ปริมาณการใช้น้ำรายใหญ่คำนวณจากการเรียกเก็บค่าบริการการใช้น้ำของสถานที่พักต่าง ๆ

ที่มา : กองประปาเทศบาลตำบลหัวหิน - เทศบาลตำบลชะอำ

จากตารางที่ 3.13 นั้นแสดงให้เห็นถึงความต้องการใช้น้ำมีมากกว่ากำลังการผลิตน้ำประปาในปัจจุบัน การประปาเทศบาลจึงไม่สามารถให้บริการน้ำประปาได้เพียงพอและให้บริการได้ไม่ทั่วถึงในพื้นที่เทศบาล ซึ่งการประปาเทศบาลจำเป็นต้องเพิ่มกำลังการผลิตตั้งแต่ปัจจุบันให้เพียงพอับความต้องการ โดยการเพิ่มกำลังการผลิตของการประปาจะต้องคำนึงถึงการขยายบริการของการประปาที่มุ่งไปที่จำนวนผู้ใช้ และพื้นที่บริการอีกด้วย ดังนั้นการประปาเทศบาลจึงมีโครงการปรับปรุง และขยายกิจการจากปัจจุบันที่ผลิตได้ 12,480 ลบ.ม./วัน เพิ่มการผลิตเป็น 24,480 ลบ.ม./วัน เพื่อรองรับความต้องการใช้น้ำประปาถึงปี พ.ศ.2550 ซึ่งการประปาได้คำนวณไว้ว่าจะต้องทำการผลิตน้ำประปาเพิ่มอีกวันละ 12,136 ลบ.ม./วัน จึงจะเพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำของประชากรท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งในปัจจุบันระบบการผลิตของการประปาได้ดำเนินการก่อสร้างเรียบร้อยแล้ว แต่ยังไม่สามารถดำเนินการบริการได้ เนื่องจากอยู่ระหว่างดำเนินการขยายและปรับปรุงระบบโครงข่ายการจ่ายน้ำ และขยายพื้นที่บริการ

จากตารางที่ 3.13 แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างผู้ใช้น้ำประปาที่มีความแตกต่างกันในด้านการใช้บริการ จำนวนผู้ใช้น้ำรายใหญ่มีเพียงร้อยละ 0.55 เมื่อเทียบกับจำนวนผู้ใช้น้ำรายย่อยที่มีจำนวนถึงร้อยละ 99.45 แต่เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนการใช้น้ำแล้ว จะเห็นได้ว่า ผู้ใช้น้ำรายใหญ่มีความต้องการใช้น้ำประปาสูงถึงร้อยละ 27.45 ซึ่งความต้องการเหล่านี้จะกระจายไปตามสถานที่พักต่างๆ ในเขตพื้นที่เทศบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ตามแนวชายฝั่งทะเลที่มีโครงข่ายของการประปาอยู่ด้วยดังแสดงในรูปที่ 3.9 และเมื่อเปรียบเทียบรายได้ของการประปาที่ได้รับผลตอบแทนจากผู้ใช้น้ำรายใหญ่ ก็มีสัดส่วนของรายได้สูงกว่าผู้ใช้น้ำรายย่อยอยู่มาก

ส่วน ทต.ชะอำ นั้น ปัจจุบันการประปา ทต.ชะอำ มีระบบการผลิตน้ำประปาได้วันละ 8,500 ลบ.ม./วัน แต่ความต้องการใช้น้ำของประชากร นักท่องเที่ยว และอื่น ๆ มีความต้องการถึง 9,953 ลบ.ม./วัน นับว่ากำลังการผลิตน้ำประปายังผลิตได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งในอนาคตโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐและภาคเอกชนได้เกิดขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะโครงการพัฒนาของภาคเอกชนมีจำนวนมากและจำนวนประชากรมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นด้วย อีกทั้งความเจริญเติบโตของเมืองเจริญมากขึ้น ความต้องการใช้บริการการประปามีสูงมากขึ้นทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ประกอบกับการประปาของเทศบาลตำบลชะอำ ยังมีข้อจำกัดในด้านความสามารถของการผลิต เป็นผลทำให้เกิดการบริการได้ไม่เพียงพอับความต้องการในอนาคตเป็นอย่างมาก

ตารางที่ 3.13 แสดงรายละเอียดการผลิตและความต้องการใช้น้ำประจำปี พ.ศ. 2535

รายการ	เทศบาลตำบลหัวหิน		เทศบาลตำบลชะอำ	
	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ
ความสามารถในการผลิต (ลบ.ม./วัน)	12,480	100.00	8,500	100.00
จำนวนผู้ใช้น้ำทั้งหมด (ลบ.ม./วัน)	7,448	100.00	3,895	100.00
จำนวนผู้ใช้น้ำรายใหญ่ (ลบ.ม./วัน)	41	0.55	32	0.82
จำนวนผู้ใช้น้ำรายย่อย, อื่น ๆ (ลบ.ม./วัน)	7,407	99.45	3,863	99.18
ปริมาณการใช้น้ำทั้งหมด (ลบ.ม./วัน)	14,466	100.00	9,953	100.00
ปริมาณการใช้น้ำรายใหญ่ (ลบ.ม./วัน)	3,972	27.45	2,754	27.67
ปริมาณการใช้น้ำรายย่อย (ลบ.ม./วัน)	10,494	72.55	7,199	72.33
รายได้จากผู้ใช้น้ำทั้งหมด (บาท)	8,961,996	100.00	-	-
รายได้จากผู้ใช้น้ำรายใหญ่ (บาท)	2,117,136	23.62	-	-
รายได้จากผู้ใช้น้ำรายย่อย (บาท)	6,844,860	76.38	-	-
ปริมาณความต้องการใช้น้ำสูงกว่า ปริมาณการผลิต (ลบ.ม./วัน)	1,986	-	1,453	-

หมายเหตุ : จำนวนประชากรท้องถิ่น เทศบาลตำบลหัวหิน 34,981 คน ใช้น้ำ 300 ลิตร/คน/วัน
 เทศบาลตำบลชะอำ 23,997 คน ใช้น้ำ 300 ลิตร/คน/วัน

จำนวนนักท่องเที่ยว เทศบาลตำบลหัวหิน 278,388 คน
 เทศบาลตำบลชะอำ 421,314 คน

ที่มา : กองประปาเทศบาลตำบลหัวหิน - กองประปาเทศบาลตำบลชะอำ

การประสานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

หัวหิน-ชะอำ

สัญลักษณ์

- แม่น้ำ
- ภูเขา
- ทางรถไฟ
- ถนน
- แนวเขตเทศบาล
- เขตอำเภอ
- เขตจังหวัด
- เส้นทางเดิน
- การเดินต่อประปา
- ลึกลงน้ำสูง 20 เมตร
- โครงการขยาย
- โครงการขยาย

รูปที่. 3.9

แสดง.

ขอบเขตการจำหน่ายประปาของเทศบาล

ทิศเหนือ มาตราส่วน

2 0 5 กม

ที่มา.

การประปาเทศบาล

จากตารางที่ 3.13 แสดงให้เห็นถึงความต้องการใช้น้ำมีมากกว่ากำลังการผลิตน้ำประปา ในปัจจุบันการประปาเทศบาลไม่สามารถให้บริการน้ำประปาได้เพียงพอ และให้บริการได้ไม่ทั่วถึงในพื้นที่เทศบาล ซึ่งการประปาเทศบาลจำเป็นต้องเพิ่มกำลังการผลิตตั้งแต่ปัจจุบันให้เพียงพอับความต้องการ และจะต้องคำนึงถึงการขยายการบริการของการประปาในอนาคต โดยมุ่งไปที่จำนวนผู้ใช้ โครงการพัฒนาต่าง ๆ และพื้นที่โครงการขยายการให้บริการ

เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 3.13 แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างผู้ใช้น้ำประปาที่มีความแตกต่างกันในด้านการให้บริการ จำนวนผู้ใช้น้ำรายใหญ่ มีร้อยละ 0.82 เปรียบเทียบกับจำนวนผู้ใช้น้ำรายย่อย ที่มีจำนวนถึงร้อยละ 99.18 จะเห็นได้ว่าผู้ใช้น้ำรายใหญ่มีความต้องการใช้น้ำประปาสูงถึงร้อยละ 27.67 ซึ่งความต้องการเหล่านี้ จะกระจายไปตามสถานที่พัก โครงการโรงแรม บังกาโล อาคารชุดพักอาศัย และอื่น ๆ ในเขตพื้นที่เทศบาลบริเวณความแนวชายฝั่งที่มีโครงข่ายของการประปาให้บริการไปถึง และเป็นบริเวณที่มีโครงการพัฒนาของภาคเอกชนอยู่เป็นจำนวนมาก และความต้องการใช้น้ำของผู้ใช้น้ำรายย่อยมีปริมาตรร้อยละ 72.33 การให้บริการจะกระจายทั่วไปในเขตเทศบาล บริเวณชุมชนต่าง ๆ

5.3.2 ระบบไฟฟ้า

การบริการการไฟฟ้าในเขต ทด.หัวหิน-ทค.ชะอำ อยู่ในความรับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) จำนวนสถานีย่อยหรือสถานีเปลี่ยนแรงดัน (Substation) ซึ่งรับพลังงานไฟฟ้าจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ เพื่อจ่ายไปยังผู้ใช้ไฟของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในพื้นที่เทศบาลทั้งสองแห่ง ได้แก่ สถานีชะอำและสถานีปราณบุรี (ดังแสดงไว้ในรูปที่ 3.10) ความสามารถในการจ่ายไฟฟ้าของแต่ละสถานี ปัจจุบันมีพลังงานไฟฟ้าสำรองของสถานีไฟฟ้าเพียงพอที่จะจ่ายให้แก่ผู้ใช้ไฟฟ้า จะมีเพียงพื้นที่บางแห่งที่ยังมีปัญหาเกี่ยวกับเสถียรภาพของไฟฟ้าคือพื้นที่ชายทะเลของเขตเทศบาลทั้งสองแห่งที่มีปัญหาเกี่ยวกับแรงดันไฟฟ้าตก เนื่องจากการขยายตัวของอาคารก่อสร้างที่พักอาศัย ธุรกิจการโรงแรม อาคารสูงต่าง ๆ รวมทั้งธุรกิจการท่องเที่ยว ที่มีการขยายตัวอย่างมากและรวดเร็ว โดยมีได้มีการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการธุรกิจต่าง ๆ เหล่านี้

ก. ระบบการจ่ายไฟฟ้า

ในพื้นที่ศึกษามีโครงข่ายจ่ายพลังงานไฟฟ้า ส่วนใหญ่รับพลังงานไฟฟ้าจาก เขื่อนเพชรบุรี และรับพลังงานจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิต โดยมีสถานีควบคุมไฟฟ้าของ กฟผ. เขต 1 ภาค 4 ตั้งอยู่ที่ชะอำ และปราณบุรี เพื่อควบคุมพลังงานไฟฟ้าที่จะจ่ายให้ชะอำและหัวหิน ดังแสดงไว้ในรูปที่ 3.10

ในการจำหน่ายไฟฟ้าให้กับ ทต.หัวหิน-ทต.ชะอำ อยู่ภายใต้การดำเนินงานของเขตการจำหน่ายไฟฟ้าหัวหินและชะอำ โดยมีสถานีควบคุมไฟฟ้าชะอำเป็นผู้จ่ายไฟฟ้าให้อำเภอลำทะเมนชัย อำเภอบางสะพาน อำเภอหัวหิน และสถานีควบคุมไฟฟ้าปราณบุรี ก็จ่ายไฟฟ้าให้อำเภอหัวหิน ด้วยอีกสถานีหนึ่ง ปริมาณการใช้ไฟฟ้าของสถานีควบคุมไฟฟ้าชะอำ และสถานีควบคุมไฟฟ้าปราณบุรี ในปี พ.ศ. 2536 ทต.หัวหิน มีผู้ใช้ไฟฟ้าจำนวน 19,350 ราย ทต.ชะอำ มีผู้ใช้ไฟฟ้าจำนวน 12,279 ราย ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ใช้กระแสไฟฟ้าในเขตเทศบาลทั้งสองแห่ง ใช้ไฟฟ้าเพื่ออยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก

จากตารางที่ 3.14 แสดงให้เห็นถึงจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งหมดในเขต ทต.หัวหิน มี 19,350 ราย ส่วนใหญ่ประมาณ 19,178 ราย เป็นการใช้อิฐไฟฟ้ารายช้อยที่ใช้เพื่ออยู่อาศัยและกิจการเล็กๆ ส่วนที่เหลืออีกประมาณ 172 ราย เป็นการใช้อิฐไฟฟ้าเพื่อประกอบธุรกิจที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรม ในขณะที่ ทต.ชะอำ มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า 12,279 ราย ส่วนใหญ่ประมาณ 12,196 ราย เป็นการใช้อิฐไฟฟ้ายรายช้อยที่ใช้เพื่ออยู่อาศัยและกิจการเล็กๆ ส่วนที่เหลือประมาณ 83 ราย เป็นผู้ใช้ไฟฟ้ารายใหญ่เพื่อประกอบธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม สถิติจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าของทั้งสองเทศบาลนับว่ามีสถิติจำนวนผู้ใช้ทั้งรายใหญ่และรายช้อยเพิ่มขึ้นโดยตลอด และความต้องการใช้กระแสไฟฟ้าก็เพิ่มขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการใช้กระแสไฟฟ้าของผู้ใช้ไฟฟ้ารายใหญ่ ที่มีความต้องการเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากภาวะการขยายตัวของธุรกิจต่าง ๆ มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

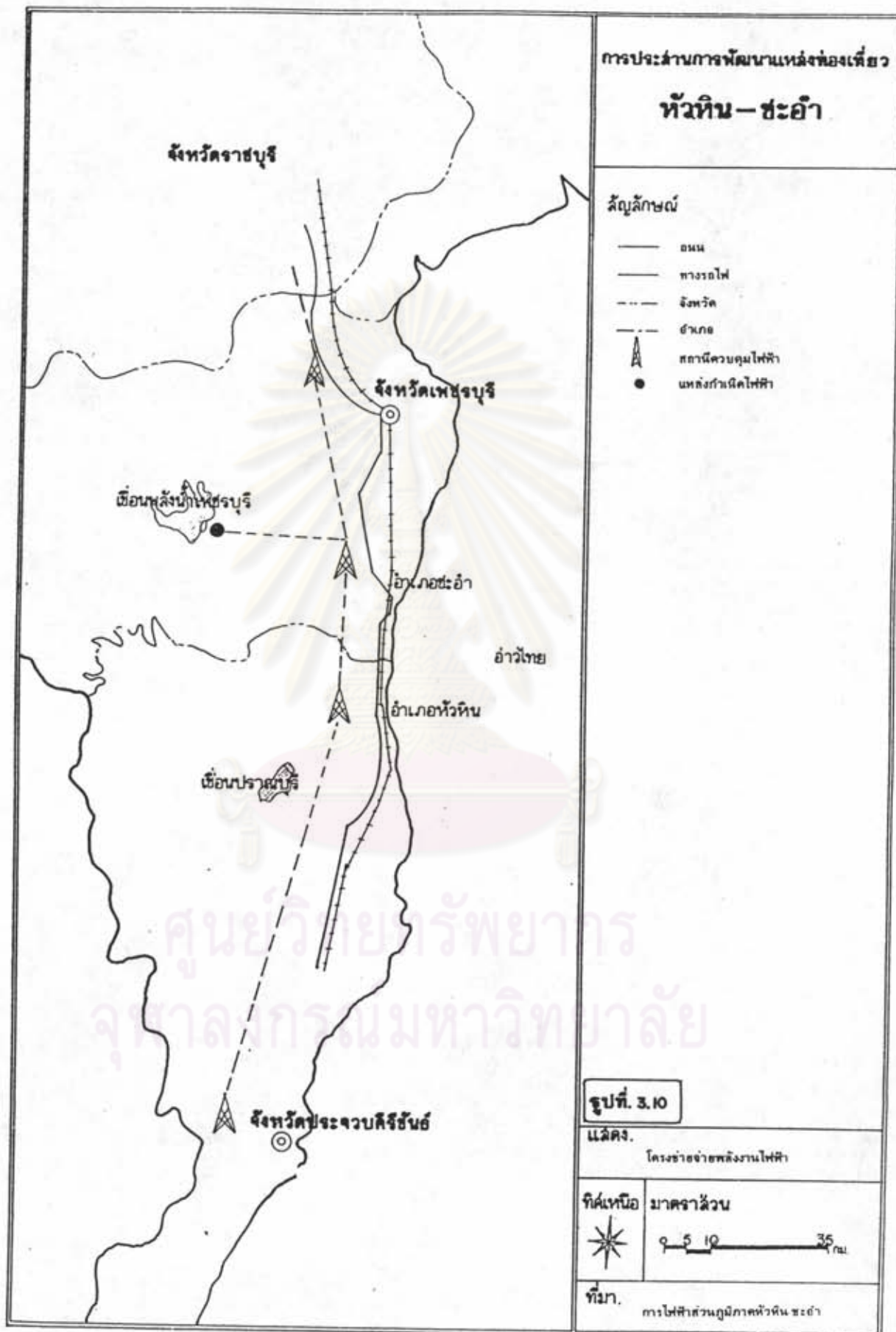
กระแสไฟฟ้าที่ได้รับของเทศบาลทั้งสองแห่งส่วนมากได้รับจากสถานีควบคุมไฟฟ้าชะอำ โดยในเขต ทต.ชะอำ ทั้งหมดรับกระแสไฟฟ้าจากสถานีควบคุมไฟฟ้าชะอำและในเขต ทต.หัวหิน ได้รับกระแสไฟฟ้า 3 ใน 4 ส่วนจากสถานีควบคุมไฟฟ้าชะอำและในอีก 1 ใน 4 นั้นได้รับจากสถานีควบคุมไฟฟ้าช้อยปราณบุรี

ตารางที่ 3.14 แสดงจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าในเขตเทศบาลตำบลหัวหิน - เทศบาลตำบลชะอำ ปี พ.ศ. 2536

ปี	เทศบาลตำบลหัวหิน			เทศบาลตำบลชะอำ		
	ผู้ใช้รายใหญ่	ผู้ใช้รายย่อย	รวม	ผู้ใช้รายใหญ่	ผู้ใช้รายย่อย	รวม
พ.ศ. 2530	97	3,361	3,458	38	6,732	6,770
2531	109	5,351	5,460	42	7,489	7,531
2532	122	7,587	7,709	48	8,978	9,026
2533	138	10,090	10,228	53	9,478	9,531
2534	146	12,921	13,067	64	10,433	10,497
2535	159	15,916	16,075	74	11,654	11,728
2536	172	19,178	19,350	83	12,196	12,279

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (หัวหิน)

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (ชะอำ)

ข. ความต้องการใช้ไฟฟ้าในอนาคต

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยสถานีควบคุมไฟฟ้าชะอำ-สถานีควบคุมไฟฟ้าปราณบุรี ได้คาดคะเนการใช้ไฟฟ้าจากการจ่ายไฟฟ้าของสถานีฯ ชะอำ-ปราณบุรี ในปี พ.ศ. 2537 และจากการยื่นความจำนงขอใช้บริการ จะทำการเพิ่มปริมาณการจ่ายไฟทั้งสถานีฯ ชะอำ และปราณบุรีให้กับ ทต.ชะอำ และ ทต.หัวหิน เป็นจำนวน 3 เมกกะวัตต์ และ 19 เมกกะวัตต์ ตามลำดับ และในปีต่อ ๆ ไป ความต้องการจะเพิ่มหรือลด จะขึ้นอยู่กับ การขยายตัวของอาคาร สิ่งปลูกสร้างและจำนวนประชากร ความต้องการใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นนี้ไม่นับรวมถึงโครงการการผลิต ของอุตสาหกรรมรายใหญ่ซึ่งได้แก่โรงงานชลประทานซีเมนต์ อย่างไรก็ตามเมื่อก้าวในกรณีทั่วไปแล้ว ในพื้นที่ศึกษาการไฟฟ้าสามารถรับภาวะการขยายตัวของธุรกิจขนาดใหญ่ได้ เช่น ธุรกิจการ โรงแรม อาคารชุดพักอาศัยต่าง ๆ หากมีการประสานงานที่ดีซึ่งกันและกัน

5.3.3 ระบบการสื่อสารและโทรคมนาคม

การสื่อสารและโทรคมนาคมเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างหนึ่ง ที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันระหว่างผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว สำหรับที่จะถ่ายทอดข่าวสาร ให้ได้รับทราบกันอย่างทั่วถึง สะดวก และรวดเร็ว โดยที่หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการให้บริการทางด้านนี้ในพื้นที่ศึกษา มี 2 หน่วยงานด้วยกัน คือ

ก. องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

การบริการด้านโทรศัพท์ขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ในปัจจุบัน สามารถให้บริการแก่พื้นที่ศึกษาได้อย่างทั่วถึง คือ ในเขตเทศบาลทั้งสองแห่ง ชุมสายโทรศัพท์เป็นแบบอัตโนมัติที่สามารถใช้ต่อทางไกลและต่างประเทศได้ทันที แต่การบริการจำนวนเลขหมายยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้โทรศัพท์ทั้งนี้เนื่องจากการขยายตัวของชุมชนและธุรกิจท่องเที่ยว รวมทั้งธุรกิจการก่อสร้างที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมากมาอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความต้องการของผู้ใช้โทรศัพท์ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวดังกล่าว

การให้บริการของชมุสสายโทรศัพทหัวหินในปัจจุบัน เขต ทด.หัวหิน มีเลขหมายที่ให้บริการเพียง 1,487 เลขหมาย และมีบริการโทรศัพทสาธารณะติดตั้งให้บริการประชาชนและนักท่องเที่ยวในพื้นที่ ส่วนชมุสสายโทรศัพทชะอำในปัจจุบันเขต ทด.ชะอำ มีเลขหมายที่ให้บริการเพียง 923 เลขหมาย และการบริการโทรศัพทสาธารณะเช่นเดียวกับชมุสสายโทรศัพทหัวหิน

ข. การสื่อสารแห่งประเทศไทย

การบริการด้านไปรษณียภณฑและพัสดุภณฑทั้งในและต่างประเทศ โทรเลขโทรศัพทระหว่างประเทศ วิทยุโทรศัพท วิทยุบริการ โดยมีสถานบริการอยู่ในพื้นที่ศึกษาทั้ง 2 แห่ง คือที่ทำการไปรษณีย-โทรเลขหัวหิน (การสื่อสารแห่งประเทศไทย สาขาหัวหิน) และที่ทำการไปรษณียโทรเลขชะอำ (การสื่อสารแห่งประเทศไทย สาขาชะอำ) โดยให้บริการในด้านต่าง ๆ ซึ่งการให้บริการของที่ทำการไปรษณียโทรเลขทั้ง 2 แห่ง สามารถที่จะตอบสนองความต้องการใช้บริการด้านนี้ได้อีกมาก ซึ่งในการนี้เป็นการเอื้ออำนาจต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในปัจจุบัน

5.3.4 ระบบระบายน้ำ

การระบายน้ำในพื้นที่ศึกษามี 2 รูปแบบ คือการปล่อยน้ำบนผิวดินให้ระบายตามธรรมชาติ และการระบายผ่านท่อระบายน้ำไปสู่ระบบบำบัดน้ำเสียกล่าวคือ

ทด.หัวหิน มีระบบระบายน้ำเสียครอบคลุมเฉพาะพื้นที่ซึ่งเป็นศูนย์กลางย่านพาณิชยกรรมกลางเมือง โดยเทศบาลได้รับงบประมาณจากกรมโยธาธิการมาจัดระบบบำบัดน้ำเสียในระยะแรกคลุมพื้นที่ 0.6 ตารางกิโลเมตร บริเวณทิศเหนือติดถนนดำรงราช ทิศใต้ติดถนนดำเนินเกษม ทิศตะวันตกติดทางรถไฟ และทิศตะวันออกถึงแนวชายหาดหัวหิน โดยมีท่อรับน้ำเสียและน้ำฝนขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.80-1.50 เมตร เป็นท่อคอนกรีตเสริมเหล็กยาวรวมกันประมาณ 3,000 เมตร และท่อส่งน้ำเสียขนาด 0.10-0.40 เมตร โดยระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนในระยะแรกนี้สามารถบำบัดน้ำเสียได้ประมาณ 4,000 ลบ.ม./วัน ส่วนบริเวณอื่นที่ยังไม่มีท่อระบาย ยังใช้ระบบระบายน้ำบนผิวดินตามธรรมชาติ สภาพการระบายน้ำในปัจจุบันยังมีปัญหาอยู่

โดยเฉพาะในฤดูกาลการท่องเที่ยวจะมีปริมาณน้ำทิ้งมาก นับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่ง ดังนั้น ควรที่จะมีการดำเนินการเตรียมการเพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณชายหาด ซึ่งเกิดปัญหาจากการระบายน้ำทิ้งจากบ้านพักตากอากาศตลอดแนว ชายหาด อีกทั้งอาคารบ้านพักต่าง ๆ ที่ใช้ระบบระบายน้ำซึมลงดินดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.15 และรูปที่ 3.11

ส่วน ทต.ชะอำ สภาพปัจจุบันระบบระบายน้ำในเขตเทศบาล ยังมีไม่เพียงพอสำหรับสภาพพื้นที่ในเขตเมือง เนื่องจากมีบ้านเรือนอาศัยอยู่หนาแน่น และมีการขยายตัวของสถานที่พักตากอากาศเพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงเวลานี้ แต่ขาดระบบระบายน้ำทิ้ง ซึ่งในบริเวณที่มีปัญหามากที่สุดคือ บริเวณถนนร่วมจิตต์ ลักษณะการระบายน้ำทิ้งในบริเวณนี้จะเป็นการระบายน้ำผ่านท่อระบายภายในแล้วปล่อยซึมลงดินตามธรรมชาติโดยไม่มีระบบระบายน้ำรองรับ จึงก่อให้เกิดน้ำท่วมขังเป็นประจำโดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน อีกทั้งบริเวณที่มีท่อระบายน้ำอยู่แล้วแต่ขาดการบูรณะซ่อมแซมตรวจสอบ ปรากฏว่าท่ออยู่ในสภาพอุดตันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งในบริเวณที่มีท่อระบายดังกล่าวนี้ จะมีอยู่บริเวณฝั่งทิศตะวันออกของถนนสายต่าง ๆ ยกเว้นถนนร่วมจิตต์ ที่ไม่มีท่อระบายน้ำเสีย ท่อระบายน้ำเสียในถนนสายต่าง ๆ คือ ถนนนราธิป ถนนนิติตร ถนนนิติตร 2 ถนนราษฎร์ ถนนหน้าตลาดสดเทศบาล ถนนเพชรเกษม สามารถระบายน้ำได้ 1,000 ลบ.ม./วัน ลักษณะของท่อเป็นท่อคอนกรีตเสริมเหล็กขนาด ϕ 60-100 เซนติเมตร และวางระบายตัววี แต่การระบายใช้ระบบระบายไปลงคูน้ำข้างถนน ซึ่งในฤดูฝนจะทำให้หน้าท่วมขังได้ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.16 และรูปที่ 3.11

5.3.5 ระบบกำจัดขยะ

การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การเก็บกวาดตามถนน ซอย ตลาด และชายหาด และการจัดเก็บขยะจากบ้านเรือน โรงแรม ร้านค้า และที่ทิ้งขยะสาธารณะ แล้วนำไปกำจัดโดยวิธีการเผาในพื้นที่ของเทศบาลที่จัดไว้เฉพาะ ขยะมูลฝอยที่มีอยู่ในปัจจุบัน เกิดจากประชากรท้องถิ่น และนักท่องเที่ยว จำนวนขยะมูลฝอยที่เกิดจากประชากรท้องถิ่น จะมีจำนวนเฉลี่ยใกล้เคียงกันต่อวัน แต่จำนวนขยะมูลฝอยที่เกิดจากนักท่องเที่ยวนั้น จะมีจำนวนเฉลี่ยไม่เท่ากันตามจำนวนนักท่องเที่ยว ที่มาท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา กล่าวคือ

ตารางที่ 3.15 แสดงท่อระบายน้ำในเขตเทศบาลตำบลหัวหิน ปี พ.ศ. 2535

สถานที่	ชนิด/ขนาด		ระยะทาง (ม.)	สภาพการระบายน้ำ	
	ชนิด	ขนาด (ม.)		ดี	ปรับปรุง
1) ถนนดำเนินเกษม	รางตัววี	-	484	/	
2) ถนนแนบเคหาสน์	๕	0.6	980	/	
3) ถนนคำรงราช	๕	1.00x1.00	800	/	
4) ถนนสระสง	๕	0.60,0.80	1,055	/	
5) ถนนกำแพงเดวิด	๕	0.6	200	/	
6) ถนนอำนวยการ	๕	0.6	536	/	
7) ถนนเคหาสน์	๐	0.6	1,356	/	
8) ถนนชมสินธุ์	๕	1.00x1.00	มีขาดช่วง		/
9) ถนนนเรศวร	๕	0.3	1,222		/
10) ถนนเขาตะเกียบ	๕	0.30x0.30	510		/
11) ถนนลงทะเล (เพชรเกษมซอย 9)	๕	0.80,1.00	ถึงทะเล		/
12) ถนนบำรุงราษฎร์	๕	0.6	134		/
13) ถนนซอยจันทร์	๕	1	240	/	
14) ถนนเพชรเกษม	๕	1.00x1.00	4,654	/	

ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลปี พ.ศ. 2535-2539 เทศบาลตำบลหัวหิน

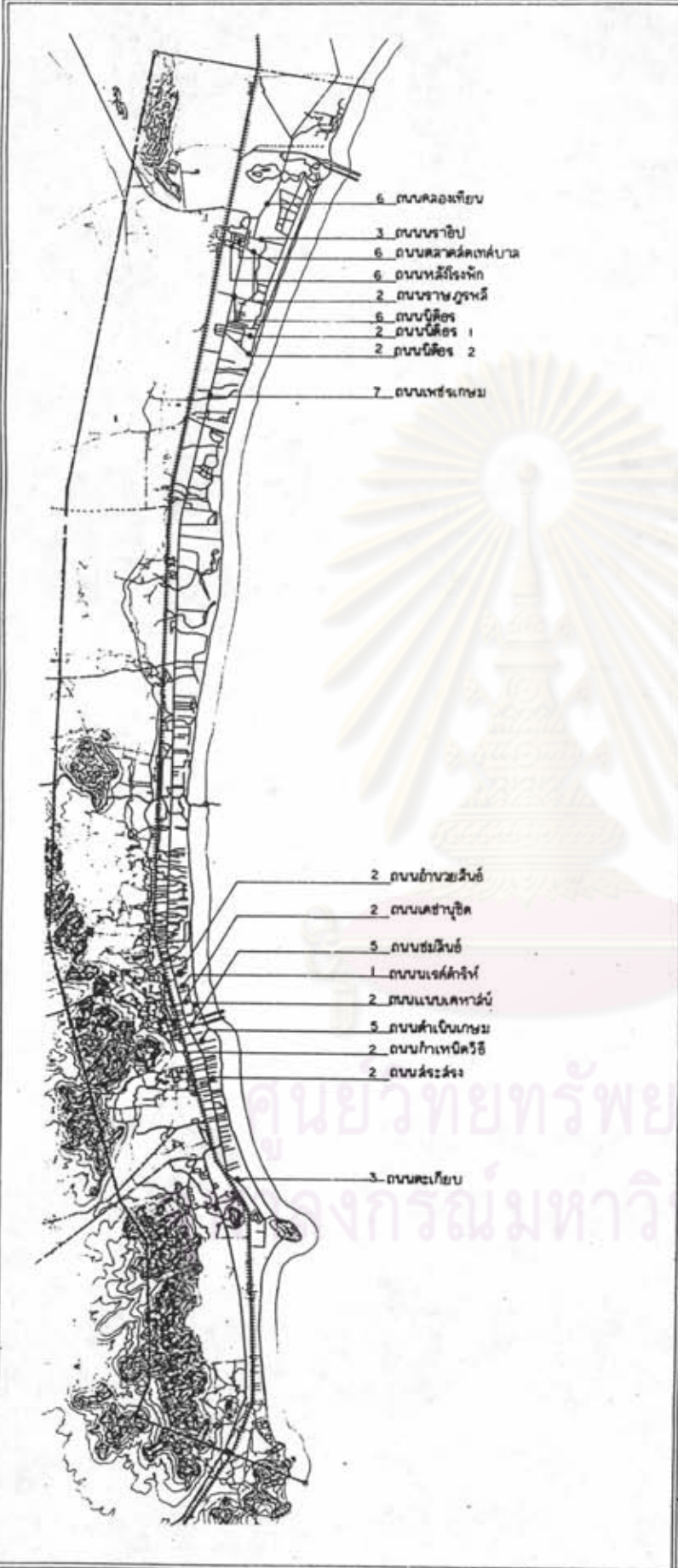
ตารางที่ 3.16 แสดงท่อระบายน้ำในเขตเทศบาลตำบลชะอำ ปี พ.ศ. 2535

สถานที่	ชนิด/ขนาด		ระยะทาง (ม.)	สภาพการระบายน้ำ	
	ชนิด	ขนาด (ม.)		ดี	ปรับปรุง
1) ถนนนราธิป	๕	0.80	4,200	/	
2) ถนนนิติน	รางตัววี	-	514	/	
3) ถนนนิติน 1	๕	0.60	560	/	
4) ถนนนิติน 2	๕	0.60	490	/	
5) ถนนราษฎร์	๕	0.60	845	/	
6) ถนนในหมู่บ้านชะอำ	รางตัววี	-	220		/
7) ตลาดสดเทศบาล	รางตัววี	-	300		/
8) หลังโรงพัก	รางดิน	-	110		/
9) ถนนเพชรเกษม	๕	0.80-1.00	2,000	/	

ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลปี พ.ศ. 2535-2539 เทศบาลตำบลชะอำ

การประสานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

หัวหิน-ชะอำ

สัญลักษณ์

- เม่งป่า
- ภูเขา
- ทางรถไฟ
- ถนน
- แนวเขตเทศบาล
- เขตอำเภอ
- เขตจังหวัด
- 1 — \varnothing 0.30 ม.
- 2 — \varnothing 0.60 ม.
- 3 — \varnothing 0.80 - 1.00 ม.
- 4 — \varnothing 0.30 x 0.30 ม.
- 5 — \varnothing 1.00 x 1.00 ม.
- 6 — ราวตัว V , ราวคัน
- 7 — มาตรฐานทางหลวง

- 2 ถนนอ่าวชะอำ
- 2 ถนนเทศบาล
- 5 ถนนชุมชน
- 1 ถนนเขตการค้า
- 2 ถนนแนวเขตเทศบาล
- 5 ถนนค้าปลีก
- 2 ถนนท่าเรือ
- 2 ถนนสาธารณะ
- 3 ถนนทะเล

รูปที่. 3.11

แสดง
แนวท่อระบายน้ำ

ทิศเหนือ

มาตราส่วน

ที่มา.

กองช่างเทศบาลเมืองหัวหิน ปี ๒๕๓๖ หน้า ๖๖

ทต.หัวหิน มีระบบการจัดเก็บขยะและการกำจัดขยะโดยใช้แรงงานคนในการจัดเก็บขยะมูลฝอย ในปี พ.ศ. 2535 มีพนักงานจัดเก็บขยะ 107 คน ให้บริการรับผิดชอบในพื้นที่ 72 ตร.กม. โดยพนักงานกวาดจะกวาดขยะมูลฝอยตามซอซ บาทวิถีและสถานที่สาธารณะต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณชายหาด ตลาด และชุมชนหนาแน่น ปริมาณขยะมูลฝอยที่เก็บกวาดได้จะแปรเปลี่ยนตามความหนาแน่นของชุมชน ลักษณะการประกอบอาชีพของท้องถิ่น จำนวนภาชนะรองรับขยะมูลฝอยสาธารณะ และรถยนต์เก็บขยะมูลฝอยประจำ วันละ 4 คัน และสำรอง 1 คัน ทำการเก็บขยะตามบ้านพักอาศัย โรงแรม ร้านค้าและที่ทิ้งขยะสาธารณะต่างๆ จำนวนขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากประชากรและนักท่องเที่ยว ในหัวหินประมาณ 119 ลบ.ม./วัน แต่เทศบาลสามารถเก็บได้เพียง 110 ลบ.ม./วัน คงเหลือขยะมูลฝอยที่ตกค้างประมาณ 9 ลบ.ม./วัน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.17

ส่วน ทต.ชะอำ มีระบบการจัดเก็บขยะและการกำจัดขยะ โดยใช้แรงงานคนในการจัดเก็บขยะมูลฝอย โดยในปี พ.ศ. 2535 มีพนักงานจัดเก็บขยะจำนวน 115 คน ให้บริการรับผิดชอบในพื้นที่เขตเทศบาลโดยพนักงานกวาดจะเก็บขนขยะตามซอซ บาทวิถี และสถานที่ต่าง ๆ เช่นเดียวกับเทศบาลตำบลชะอำ และมีรถเก็บขนขยะ 3 คัน ทำการเก็บขนขยะตามบ้านพักอาศัย โรงแรม ร้านค้า ที่ทิ้งขยะสาธารณะ จำนวนขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากประชากร และนักท่องเที่ยวในชะอำ มีประมาณ 82 ลบ.ม./วัน และเทศบาลเก็บได้เพียง 69 ลบ.ม./วัน ดังนั้นจะเหลือขยะมูลฝอยที่ตกค้างประมาณ 13 ลบ.ม./วัน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.18

สำหรับขยะที่เกิดจากนักท่องเที่ยวในเขตเทศบาลทั้งสองแห่ง เนื่องจากไม่มีสถิติปริมาณขยะในการศึกษา จึงคำนวณจากจำนวนประชากร และอัตราการผลิตขยะของประชากรแต่ละคน อัตราการผลิตขยะขึ้นอยู่กับกิจกรรมการใช้ที่ดินและความหนาแน่นประชากร ทต.หัวหิน และทต.ชะอำ ปี พ.ศ. 2535 มีความหนาแน่น 486 และ 218 คน/ตร.กม. และมีอัตราการผลิตขยะเฉลี่ย 3.4 ลิตร/คน/วัน ซึ่งเป็นอัตราเฉลี่ยที่รวมนักท่องเที่ยวด้วยแล้ว ทต.หัวหิน และ ทต.ชะอำ จึงมีขยะที่ต้องเก็บทำลาย 119 และ 82 ลบ.ม./วัน

การกำจัดขยะและปัญหาการจัดการในปัจจุบันนี้เทศบาลทั้ง 2 แห่ง นำขยะที่เก็บรวบรวมได้ ไปกำจัดด้วยวิธีกองทิ้งไว้กลางแจ้งให้ขยะเน่าสลายตัวไปตามธรรมชาติ หรือทำลายโดยการจุดไฟเผากลางแจ้ง ทำให้เกิดมลภาวะบริเวณกองขยะ อย่างไรก็ตาม ทต. ทั้ง 2 แห่ง ก็พยายามที่จะทำลายขยะบางส่วนด้วยวิธีขุดฝัง แต่ก็ทำได้ไม่มากนัก เมื่อเทียบกับปริมาณขยะที่กองทิ้งให้เน่าสลายไปตามธรรมชาติ แต่อย่างไรก็ตามเทศบาลแต่ละแห่ง พยายามเลือกสถานที่

ตารางที่ 3.17 แสดงปริมาณขยะและความสามารถในการบริการเก็บขยะ
ปี พ.ศ. 2529 และ 2535 ในเขตเทศบาลตำบลหัวหิน

รายการ	ปีพ.ศ. 2529	ปีพ.ศ. 2535
ประชากร	31,889	34,981
ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	443	486
ปริมาณเฉลี่ย (คน/ลิตร/วัน)	3.4	3.4
ปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (ลบ.ม./วัน)	108	119
จำนวนรถขยะ (15 ลบ.ม./คัน)	2	2
จำนวนรถขยะ (10 ลบ.ม./คัน)	3	3
จำนวนคนกวาดขยะ	92	107
ปริมาณขยะที่เก็บขน (ลบ.ม./วัน)	90	110
ปริมาณขยะที่ตกค้าง (ลบ.ม./วัน)	18	9
พื้นที่กำจัดขยะ (ไร่)	30	30
ระยะห่างจากชุมชน	10	10
การทำลาย	กอง,เผา,ซุกกลบ	กอง,เผา,ซุกกลบ

หมายเหตุ : 1 ลิตร = 0.001 ลบ.ม.

ความสามารถในการเก็บขยะได้ประมาณ 45 % ของพื้นที่ทั้งหมด = 32.4 ตร.กม.

ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลตำบลหัวหิน พ.ศ. 2535 - 2539
จากการคำนวณ

ตารางที่ 3.18 แสดงปริมาณขยะและความสามารถในการบริการเก็บขยะ
ปี พ.ศ. 2529 และ 2535 ในเขตเทศบาลตำบลชะอำ

รายการ	ปีพ.ศ. 2529	ปีพ.ศ. 2535
ประชากร	19,976	23,997
ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	182	218
ปริมาณเฉลี่ย (คน/ลิตร/วัน)	3	3
ปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (ลบ.ม./วัน)	68	82
จำนวนรถขยะ (15 ลบ.ม./คัน)	2	3
จำนวนรถขยะ (10 ลบ.ม./คัน)	-	-
จำนวนคนกวาดขยะ	10	15
ปริมาณขยะที่เก็บขน (ลบ.ม./วัน)	46	69
ปริมาณขยะที่ตกค้าง (ลบ.ม./วัน)	22	13
พื้นที่กำจัดขยะ (ไร่)	4	4
ระยะห่างจากชุมชน	3	3
การทำลาย	กอง,เผา,ซุกกลบ	กอง,เผา,ซุกกลบ

หมายเหตุ : 1 ลิตร = 0.001 ลบ.ม.

ความสามารถในการเก็บขยะได้ประมาณ 40 % ของพื้นที่ทั้งหมด = 44 ตร.กม.

ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลตำบลชะอำ พ.ศ. 2535 - 2539
จากการคำนวณ

กำจัดขยะให้อยู่ห่างไกลจากชุมชนเขตเทศบาล โดยใน ทต.หัวหิน สถานที่กำจัดขยะอยู่บริเวณ หมู่บ้านบ่อฝ้ายห่างจากเขตเมือง ประมาณ 10 กิโลเมตร และ ทต.ชะอำ สถานที่กำจัดขยะ อยู่ห่างจากเขตเมืองประมาณ 3 กิโลเมตร การกำจัดขยะของเทศบาลทั้งสองแห่งมีรูปแบบเหมือนกับ การกำจัดขยะของเทศบาลอื่น ๆ ทั่วประเทศ ยกเว้นกรุงเทพฯ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม จากการกำจัด และการทำลายบริเวณสถานที่ใช้เป็นสถานที่กองและทำลาย

6. สภาพการท่องเที่ยว

6.1 ความสำคัญของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ ในช่วง ระยะเวลาที่ผ่านมา การท่องเที่ยวได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ปัจจุบันการท่องเที่ยวได้ทำ รายได้ให้กับประเทศมากพอสมควร และยังมีมีความสำคัญต่อบทบาทการจ้างงานโดยตรง อีกทั้ง ยังช่วยกระตุ้นสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ และยังช่วยกระจายความเจริญออกสู่แหล่ง ท่องเที่ยวจากเมืองหลักไปสู่เมืองเมืองรอง หรือชุมชนท้องถิ่นในชนบทเป็นลำดับ

แหล่งท่องเที่ยวจัดเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว สามารถแยกประเภทได้ ดังนี้

ก. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติคือแหล่งท่องเที่ยวที่มีความงดงามตามธรรมชาติ ที่สามารถไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวได้ ดังแสดงไว้ในรูปที่ 3.12

แหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด, เกาะ ส่วนใหญ่มีความสวยงาม โดยมีหาด หัวหิน-หาดชะอำ เป็นชายหาดที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว

ชายหาดหัวหิน

ชายหาดหัวหินตั้งอยู่ในเขต ทต.หัวหิน อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 200 กิโลเมตร ลักษณะของหาดเป็นชายหาดที่ค่อนข้างตรง มีความยาวประมาณ 4 กิโลเมตร กว้าง ประมาณ 40-60 เมตร ความลาดชันน้อยมาก มีโขดหิน น้ำทะเลใสสะอาด บนชายฝั่งมีบ้าน พักตากอากาศ โรงแรม คอนโดมิเนียมและชุมชนตลอดแนว กรมสิทธิ์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นของเอกชน

ทำให้ยากต่อการที่รัฐจะเข้าไปพัฒนาในบริเวณนี้ ทางด้านสาธารณูปโภคที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว มีเพียงพอเป็นบางช่วง

ชายหาดชะอำ

ชายหาดชะอำตั้งอยู่ในเขต ทต.ชะอำ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 140 กิโลเมตร ลักษณะชายหาดเช่นเดียวกับชายหาดหัวหิน บริเวณที่คืนบนฝั่งเป็นของเอกชน โดยมีถนนร่วมจัดตั้งเป็นถนนเลียบชายหาด เป็นบ้านพักตากอากาศ บังกาโล ร้านอาหาร โรงแรม ส่วนที่คืนซึ่งลึกเข้ามาจากแนวชายฝั่ง ปัจจุบันได้พัฒนาเป็นที่พักรูปแบบต่าง ๆ เป็นเกสต์เฮ้าส์ อาคารชุดต่าง ๆ การบริการด้านที่พักค่อนข้างจะมีมากเกินความต้องการ

แหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำ จากสภาพเทือกเขาที่สลับซับซ้อนทำให้มีน้ำอยู่ตามหุบเขาหลายแห่ง แต่ถ้ำส่วนใหญ่ได้ถูกคิดแปลงให้เป็นส่วนหนึ่งของศาสนสถาน จึงทำให้คุณค่าความงามตามธรรมชาติลดลง ถ้ำประเภทนี้จัดอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวประเภทศาสนสถาน ส่วนถ้ำที่ยังคงความงามตามธรรมชาติไว้ เช่น ถ้ำไถ่หล่น ถ้ำค้างคาว

แหล่งท่องเที่ยวประเภทภูเขา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่ แต่ได้รับความสนใจอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างน้อย

ข. แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ศาสนสถาน สถาปัตยกรรม วัฒนธรรม ประเพณี เป็นต้น เป็นสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น แล้วสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้นได้ ดังแสดงไว้ในรูปที่ 3.12

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์เนื่องจากหัวหิน-ชะอำ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีประวัติมาแต่อดีต จึงมีสิ่งก่อสร้างที่เป็นสถาปัตยกรรมที่น่าสนใจ คือ กลุ่มอาคารไม้สักในพระราชวังเวสเทิร์นมฤตทายวัน

แหล่งท่องเที่ยวทางศาสนสถานมีวัดเขาไกรลาศ สำนักวิปัสณาเขตตะเกียบ วัดชะอำคีรี เป็นต้น

การประจําการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

หัวหิน-ชะอํา

สัญลักษณ์

แหล่งท่องเที่ยวชะอํา

- 1 ▲ หาดชะอํา
- 2 ▲ หาดคลองเทียน
- 3 ▲ หาดบ่อแหม
- 10 ● เขาเจ้าลาย
- 11 ● โครงการพระราชศําธิบ้านหุบกะพง
- 12 ● พระราชินีเวศน์มฤคทายวัน

แหล่งท่องเที่ยวหัวหิน

- 4 หาดหัวหิน
- 5 หาดบ่อฝ้าย
- 6 หาดตะเกียบ
- 7 ล้วนล้นประติพัทธิ
- 8 หาดเขาตํา
- 9 หาดทรายใหญ่
- 13 พระราชวังไกลกังวล
- 14 ท่าเทียบเรือประมง
- 15 เขาหินเหล็กไฟ
- 16 วัดเขาพิทักษ์ศักดิ์สิทธิ์
- 17 วัดเขาไกรลาส
- 18 สำนักวิปัสณาเขาตะเกียบ
- 19 เกาะสิงโต

รูปที่. 3.12

แสดง.

แหล่งท่องเที่ยว

ที่คําเหนือ

มาตราลํวบ

2 0 5 กม.

ที่มา.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

แหล่งท่องเที่ยวทางประเพณีวัฒนธรรม มีกลุ่มที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้คือ กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวบ้านหุบกระพง ท่าเทียบเรือประมงหัวหิน บริเวณโครงการพระราชดำริบ้านหัวทราย เป็นต้น

6.2 สถิตินักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว

สภาวะการผันผวนการท่องเที่ยวยังของโลกเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพเศรษฐกิจ และการเมืองของแต่ละประเทศ และระหว่างประเทศ ในช่วงที่ผ่านมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2529-2535 จำนวนนักท่องเที่ยวภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งหมายถึงนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศ และมีโอกาสแวะมาท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา จำนวนนักท่องเที่ยวที่ผ่านมามีทั้งเพิ่มและลดลงในช่วงเวลาที่ศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากภาวะทางเศรษฐกิจและทางการเมืองของประเทศ ซึ่งส่งผลให้อัตราการขยายตัวของการท่องเที่ยวของพื้นที่ศึกษามีอัตราลดลงด้วย

6.2.1 นักท่องเที่ยว

เมื่อพิจารณาถึงสภาวะการผันผวนการท่องเที่ยวยังในพื้นที่ศึกษา ในช่วงปี พ.ศ. 2529-2535 ที่ผ่านมา โดยพิจารณาจากจำนวนผู้มาเยี่ยมชมที่เข้ามาในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (หัวหิน) และจังหวัดเพชรบุรี (ชะอำ) ใน ปี พ.ศ. 2535 รวมทั้งสิ้น 1,127,230 คน โดยเป็นผู้มาเยี่ยมชมของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (หัวหิน) มีประมาณ 353,905 คน คิดเป็นร้อยละ 31.40 และของจังหวัดเพชรบุรี (ชะอำ) มีประมาณ 773,325 คน คิดเป็นร้อยละ 68.60 ผู้มาเยี่ยมชมส่วนใหญ่เป็นผู้มาเยือนชาวไทย ซึ่งมีจำนวนรวมกันถึง 960,142 คน คิดเป็นร้อยละ 85.18 ส่วนผู้มาเยือนชาวต่างประเทศมีจำนวน 167,088 คน คิดเป็นร้อยละ 14.82 (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.19) จะเห็นได้ว่ามีผู้มาเยี่ยมชมเดินทางเข้าสู่จังหวัดเพชรบุรี (ชะอำ) มากกว่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (หัวหิน) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระยะที่ผ่านมามีการขยายตัวของท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี (ชะอำ) สูงมาก และมีการพัฒนาทางด้านการบริการการท่องเที่ยวในพื้นที่มาก อีกทั้งจังหวัดเพชรบุรี (ชะอำ) ตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพฯ สามารถที่จะเดินทางมาเข้า-เย็นกลับ หรือใช้เวลาในการเดินทางไม่มาก จึงทำให้ผู้มาเยี่ยมชมสามารถมาเยี่ยมชมจังหวัดเพชรบุรี (ชะอำ) ได้สะดวกกว่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (หัวหิน) โดยเฉลี่ยแล้วจะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวที่น้อยกว่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (หัวหิน) อีกด้วย

พื้นที่หัวหิน-ชะอำ เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของจังหวัดโดยมีแหล่งท่องเที่ยวหลักของพื้นที่ คือ เทศบาลตำบลหัวหินและเทศบาลตำบลชะอำ ซึ่งพิจารณาจากสถิติข้อมูล สามารถที่จะแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

แหล่งท่องเที่ยวหัวหิน

จากข้อมูลกองสถิติและวิจัยของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยพบว่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (หัวหิน) มีจำนวนผู้เข้ามาเยี่ยมชมเยือนหัวหินในช่วง ปี พ.ศ. 2529-2535 ปรากฏว่าจำนวนผู้เข้ามาเยี่ยมชมเยือนมากที่สุด ใน ปี พ.ศ. 2530 คือ ประมาณ 797,117 คน รองลงมาได้แก่ พ.ศ. 2529 มีจำนวนประชากร 702,011 คน และใน ปี พ.ศ. 2535 มีผู้มาเยี่ยมชมเยือนทั้งหมด 353,905 คน แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 177,918 คน หรือประมาณร้อยละ 50.21 ของผู้มาเยี่ยมชมเยือนทั้งหมด โดยมีข้อสังเกตว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยในช่วงปีที่ศึกษามีการขยายตัวเพิ่มขึ้นจาก ปี พ.ศ. 2534 แต่ยังมีจำนวนลดลงเมื่อเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวของ ปี พ.ศ. 2530 มาโดยตลอด เนื่องจากปริมาณนักท่องเที่ยวมีปริมาณสูงใน ปี พ.ศ. 2530 แล้วลดต่ำลง ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยมีจำนวนลดลงเกือบตลอด ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.20

เมื่อพิจารณาทางด้านผู้มาเยี่ยมชมเยือนชาวต่างประเทศปี พ.ศ.2529-2535 ปริมาณนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มจำนวนมากขึ้นมาโดยตลอด ถึง ปี พ.ศ. 2533 และจำนวนนักท่องเที่ยวมีจำนวนลดลงใน ปี พ.ศ. 2534 และ ปี พ.ศ. 2535 โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน ปี พ.ศ. 2535 จำนวนนักท่องเที่ยวและจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ มีจำนวนลดลงเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้อาจมีสาเหตุเนื่องมาจากผลกระทบของปัญหาความไม่สงบในบางภูมิภาคของโลกและของประเทศ ที่เกิดขึ้นในประเทศในช่วง ปี พ.ศ. 2534-2535 จึงเป็นผลกระทบทางด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศอีกด้วย

จากแนวโน้มในอดีตที่ผ่านมา แสดงว่าปริมาณนักท่องเที่ยวมีทั้งเพิ่มขึ้นและลดลงทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ทั้งนี้เป็นผลมาจากชายทะเลชะอำที่มีพื้นที่ติดกัน มีการพัฒนาการขยายตัวของการท่องเที่ยวสูง ทำให้นักท่องเที่ยวนิยมไปพักที่ชะอำมาก แต่ก็ยังคงที่จะแวะเวียนมาซื้อของที่ระลึก และใช้บริการร้านอาหาร สถานบันเทิง เรืองรมย์จากหัวหิน ส่วนผู้มาเยี่ยมชมเยือนชาวไทยพบว่าปริมาณนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวใกล้เคียงกัน ยกเว้นในปี พ.ศ. 2535 จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงเป็นอย่างมาก สำหรับผู้มาเยี่ยมชมเยือนชาวต่างประเทศนั้น มีจำนวนนักท่องเที่ยว

มากประมาณร้อยละ 95 ของผู้มาเยี่ยมเยือน และมีนักท่องเที่ยวเพียงส่วนน้อยเมื่อเทียบจำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนหรือประมาณร้อยละ 5 สำหรับผู้มาเยี่ยมเยือน ในปี พ.ศ. 2535 พิจารณาจากการพักแรมของนักท่องเที่ยวที่หัวหิน-ชะอำ ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ พบว่าปริมาณการเข้าพักของนักท่องเที่ยวพักโรงแรม บังกาโล อาคารชุดต่างๆ มีมากถึง 199,232 คน ส่วนการพักบ้านญาติ/เพื่อน บ้านพักรับรอง และอื่น ๆ มีสัดส่วนที่น้อยดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.21

ถ้าพิจารณาถึงฤดูกาลการท่องเที่ยว สำหรับชาวหาดหัวหิน ช่วงที่มีนักท่องเที่ยวมากที่สุด คือ เดือนเมษายน และเดือนพฤษภาคม โดยนักท่องเที่ยวจะนิยมเที่ยวในวันหยุดสุดสัปดาห์ และในวันหยุดนักขัตฤกษ์ต่าง ๆ

แหล่งท่องเที่ยวชะอำ

จากข้อมูลกองสถิติและวิจัยของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยพบว่าจังหวัดเพชรบุรี (ชะอำ) มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเยือนชะอำ ในช่วงปี พ.ศ. 2529-2535 ปรากฏว่าจำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2530 คือ ประมาณ 1,096,727 คน รองลงมาได้แก่ พ.ศ. 2533 มีจำนวนประมาณ 889,271 คน ซึ่งในปี พ.ศ. 2535 นักท่องเที่ยวชาวไทยมีจำนวนประมาณ 364,681 คน นับว่าเป็นจำนวนมากประมาณร้อยละ 47 ของผู้มาเยี่ยมเยือนทั้งหมด โดยมีข้อสังเกตว่าจำนวนนักท่องเที่ยวในช่วงปีการศึกษาที่มีการขยายตัวน้อย และมีจำนวนลดลงเป็นอย่างมาก ในปี พ.ศ. 2534 เนื่องจากปริมาณนักท่องเที่ยวมีปริมาณสูง ในปี พ.ศ. 2530 และจำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนชาวไทยได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2535 ทั้งจำนวนนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวชาวไทย ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 3.22

เมื่อพิจารณาทางด้านผู้มาเยี่ยมเยือนชาวต่างประเทศจาก ปี พ.ศ.2529-2535 ปริมาณนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพิ่มจำนวนมากขึ้นเกือบทุกปี โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2533 มีจำนวนประมาณ 116,278 คน เพิ่มจากปี พ.ศ. 2529 จำนวน 71,974 คน หรือประมาณ 162.45% ของนักท่องเที่ยวต่างชาติของชะอำ ในปี พ.ศ. 2529 และเริ่มมีจำนวนลดลงเป็นอย่างมากในปี พ.ศ. 2534 และ ปี พ.ศ. 2535 โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2535 อันมีสาเหตุเดียวกันกับหัวหิน ส่วนนักท่องเที่ยวมีจำนวนประมาณ 10,000 กว่าคน และลดลงเป็นจำนวนมากเหลือเพียงจำนวน 2,917 คน ในปี พ.ศ. 2535 ก็ด้วยสาเหตุเดียวกัน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.22

จากแนวโน้มในอดีตที่ผ่านมาแสดงว่าปริมาณนักท่องเที่ยวมีทั้งเพิ่มและลดลง ทั้งนี้เนื่องจากสภาพทางการเมือง เป็นปัจจัยที่ทำให้นักท่องเที่ยวลดลงมากทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ซึ่งเดิมมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นตลอด จาก ปี พ.ศ. 2529 มีนักท่องเที่ยว 44,304 คน เพิ่มขึ้นเป็น 116,278 คน ในปี พ.ศ. 2533 และลดลงใน ปี พ.ศ. 2534 เหลือนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำนวน 94,051 คน และในปี พ.ศ. 2535 ลดลงมาอีกมาก เหลือเพียงจำนวน 56,663 คน สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยในปี พ.ศ. 2534 ก็มีจำนวนลดลงเช่นกัน คือ จาก ปี พ.ศ. 2533 ซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย 436,799 คน เหลือเพียง 284,807 คน แต่อย่างไรก็ตาม จำนวนนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาในระอ่ำ กลับมีจำนวนการเดินทางเข้าในระอ่ำเพิ่มมากขึ้น ใน ปี พ.ศ. 2535 คือ มีจำนวนนักท่องเที่ยวจำนวน 364,681 คน และจำนวนนักท่องเที่ยว 349,094 คน (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.22) และถ้าพิจารณาจากการพักผ่อนของนักท่องเที่ยวที่หัวหิน-ระอ่ำ ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ พบว่าปริมาณการเข้าพักของนักท่องเที่ยว พักโรงแรม บังกาโล อาคารชุดต่าง ๆ มีมากถึง 337,884 คน ส่วนการพักบ้านญาติ/เพื่อน บ้านรับรอง และอื่น ๆ มีสัดส่วนน้อยมาก ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.23

ถ้าพิจารณาถึงฤดูกาลการท่องเที่ยว สำหรับชายหาดระอ่ำ ช่วงที่มีนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวมากที่สุด คือ เดือนเมษายน และเดือนพฤษภาคม โดยนักท่องเที่ยวจะนิยมเที่ยวในวันหยุดสุดสัปดาห์และวันหยุดนักขัตฤกษ์

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการมาเยี่ยมชมเยือนแหล่งท่องเที่ยว หัวหิน-ระอ่ำ ของนักท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวของหัวหิน-ระอ่ำ มีลักษณะที่เหมือนกัน คือ มีจำนวนลดลง และเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวทั้งสองแห่ง มีสภาพธรรมชาติที่คล้ายคลึงกัน และมีเงื่อนไขสำคัญต่อการขยายตัวของนักท่องเที่ยวที่คล้ายคลึงกัน ทั้งเงื่อนไขด้านอุปสงค์และเงื่อนไขด้านอุปทาน

เงื่อนไขด้านอุปสงค์

อุปสงค์ของการท่องเที่ยว เป็นตัวกำหนดความต้องการของผู้มาเยี่ยมชมเยือน หรือเป็นตัวแทนที่มีอิทธิพลต่อความปรารถนาของผู้มาเยี่ยมชมเยือน ในการเดินทางมาพักผ่อนในพื้นที่

ตารางที่ 3.19 แสดงจำนวนผู้มาเยือนของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (หัวหิน)
และจังหวัดเพชรบุรี (ชะอำ) ปีพ.ศ. 2535

ผู้มาเยือน	ชาวไทย		ชาวต่างประเทศ		รวมผู้มาเยือน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (หัวหิน)	246,367	21.86	107,538	9.54	353,905	31.40
จังหวัดเพชรบุรี (ชะอำ)	713,775	63.32	59,550	5.28	773,325	68.60
รวมผู้มาเยือน	960,142	85.18	167,088	14.82	1,127,230	100.00

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.20 แสดงข้อมูลการเดินทางของผู้มาเยี่ยมเยือน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (หัวหิน)
ระหว่างปี พ.ศ. 2529 - 2535

(หน่วย : คน)

ปี พ.ศ.	จำนวนผู้เยี่ยมเยือน	ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย			ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ		
		นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	รวม	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	รวม
2529	702,025	251,733	582,691	834,424	66,765	836	67,601
2530	797,117	317,298	397,404	714,702	81,528	887	82,415
2531	513,350	184,005	247,309	431,314	81,650	186	82,036
2532	547,052	199,575	213,988	413,563	131,232	2,257	133,489
2533	605,926	234,593	221,776	456,369	146,282	3,275	149,557
2534	414,680	138,175	119,715	257,890	143,387	13,403	156,790
2535	353,905	177,819	68,548	246,367	100,569	6,969	107,538

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.21 แสดงสถิติที่เข้าพักในสถานที่ต่าง ๆ ของหัวหินในปี พ.ศ. 2535

สถานที่พัก	นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ					
	ไทย	ร้อยละ	ต่างชาติ	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1) โรงแรม/เกสต์เฮาส์/บังกาโล	100,657	56.61	98,575	98.02	199,232	71.57
2) บ้านญาติ/เพื่อน	66,199	37.23	1,994	1.98	68,193	24.50
3) ที่พักในอุทยานแห่งชาติ	-	-	-	-	-	-
4) บ้านรับรองทางราชการหรือเอกชน	8,962	5.04	-	-	8,962	3.22
5) อื่น ๆ	2,001	1.13	-	-	2,001	0.72
รวม	177,819	100.00	100,569	100.00	278,388	100.00

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.22 แสดงข้อมูลการเดินทางของผู้มาเยี่ยมเยือน จังหวัดเพชรบุรี (ชะอำ)
ระหว่างปี พ.ศ. 2529 - 2535

ปี พ.ศ.	จำนวนผู้เยี่ยมเยือน	ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย			ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ		
		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม	นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม
2529	854,884	397,267	413,313	810,580	44,304	-	44,304
2530	1,096,727	546,342	477,370	1,023,712	73,015	-	73,015
2531	707,123	330,691	276,139	606,830	84,920	15,373	100,293
2532	771,085	376,186	279,761	655,947	107,166	7,972	115,138
2533	889,271	436,429	324,799	761,228	116,278	11,765	128,043
2534	655,451	263,466	284,807	548,273	94,051	13,127	107,178
2535	773,325	364,681	349,094	713,775	56,633	2,917	59,550

ที่มา : โครงการสำรวจการท่องเที่ยวภายในประเทศ ปีพ.ศ. 2530 - 2535
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.23 แสดงสถิติที่เข้าพักในสถานที่ต่าง ๆ ของชะอำในปี พ.ศ. 2535

สถานที่พัก	นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ					
	ไทย	ร้อยละ	ต่างชาติ	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1) โรงแรม/เกสต์เฮ้าส์/บังกาโล	281,439	77.17	56,495	99.67	337,884	80.20
2) บ้านญาติ/เพื่อน	54,473	14.94	-	-	54,473	12.93
3) ที่พักในอุทยานแห่งชาติ	-	-	-	-	-	-
4) บ้านรับรองทางราชการหรือเอกชน	6,801	1.86	188	0.33	6,989	1.66
5) อื่น ๆ	21,968	6.02	-	-	21,968	5.21
รวม	364,681	100.00	56,683	100.00	421,314	100.00

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.24 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวของหัวหินประจำปี พ.ศ. 2529 - 2535

ปี พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยวของหัวหิน (คน)			จำนวนนักท่องเที่ยวของชะอำ (คน)			รวม
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม	
2529	251,733	66,751	318,484	397,267	44,304	441,571	760,055
2530	317,298	81,528	398,826	546,342	73,015	619,357	1,018,183
2531	184,005	82,850	266,855	330,691	84,920	415,611	682,466
2532	199,575	131,232	330,807	376,186	107,166	483,352	814,159
2533	234,593	146,282	380,875	436,429	116,278	552,707	933,582
2534	138,175	143,387	281,562	263,466	94,051	357,517	639,079
2535	177,819	100,569	278,388	364,681	56,633	421,314	699,702

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.25 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวของหัวหินประจำปี พ.ศ. 2529 - 2535

ปี พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยวของหัวหิน (คน)			จำนวนนักท่องเที่ยวของชะอำ (คน)			รวม
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม	
2529	382,691	836	383,527	413,313	0	413,313	796,840
2530	397,404	887	398,291	477,370	0	477,370	875,661
2531	247,309	186	247,495	276,139	15,373	291,512	539,007
2532	213,988	2,257	216,245	279,761	7,972	287,733	503,978
2533	221,776	3,275	225,051	324,799	11,765	336,564	561,615
2534	119,715	13,403	133,118	284,807	13,127	297,934	431,052
2535	68,548	6,969	75,517	349,094	2,917	352,011	427,528

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.26 แสดงการพักแรมของนักท่องเที่ยวที่หัวหิน ประจำปี พ.ศ. 2529 - 2535

ปี พ.ศ.	การพักแรมของนักท่องเที่ยวที่หัวหิน (คน)					การพักแรมของนักท่องเที่ยวที่ชะอำ (คน)				
	โรงแรม	บ้านญาติ	บ้านพักรับรอง	วัดและอื่นๆ	รวม	โรงแรม	บ้านญาติ	บ้านพักรับรอง	วัดและอื่นๆ	รวม
2529	202,711	83,472	31,767	548	318,498	226,551	145,779	47,148	22,093	441,571
2530	257,577	105,179	35,330	740	398,826	314,962	213,570	56,324	34,501	619,357
2531	182,285	64,481	11,772	7,317	265,855	297,004	90,035	20,478	8,094	415,611
2532	233,631	73,950	12,901	10,325	330,807	373,999	85,168	17,188	6,997	483,352
2533	260,716	93,243	16,171	10,745	380,875	419,865	101,165	19,879	11,798	552,707
2534	237,391	11,184	20,346	12,641	281,562	325,867	8,261	9,333	14,056	357,517
2535	199,232	68,193	8,962	2,001	278,388	337,884	54,473	6,989	21,968	421,314

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ศึกษา ตัวแปรต่าง ๆ ที่สามารถนำมาพิจารณาได้ คือ รสนิยม (แทนด้วยอายุ) รายได้ ค่าใช้จ่าย เป็นต้น

เงื่อนไขด้านอุปทาน

อุปทานของการท่องเที่ยว หรือการบริการที่มีผลต่อการดึงดูดนักท่องเที่ยว ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว และบริการที่อำนวยความสะดวกและรวดเร็ว และสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว เช่น การบริการที่พัก ภัตตาคาร ร้านค้า การโฆษณาประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ซึ่งเงื่อนไขด้านอุปทานนี้ ควรต้องมีความเหมาะสมกับปัจจัยด้านอุปสงค์ และความเหมาะสมของพื้นที่เองด้วย ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงต่อการทำลายตัวเองของอุปทานนั้น ๆ

6.2.2 การบริการการท่องเที่ยว

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ สถานที่พัก และร้านอาหาร ภัตตาคารจะเป็นบริการหลักที่สำคัญสำหรับแหล่งท่องเที่ยว ส่วนสถานบันเทิงเรีงรมย์ สนามกีฬา และบริการอื่น ๆ สำหรับการพักผ่อนชายหาดนั้น จะเป็นสถานบริการเสริมที่ทำให้การท่องเที่ยวสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อีกทั้งการขยายบริการธุรกิจการท่องเที่ยว ก็มีรูปแบบหลากหลายมากขึ้น

ภาคเอกชนนับว่ามีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวและการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก การลงทุนก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวต่าง ๆ ล้วนแต่เป็นบทบาทที่ต้องดำเนินการผ่านภาคเอกชนทั้งสิ้น ซึ่งแผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้กล่าวไว้ว่าธุรกิจการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชนโดยตรงนั้น ในกฎหมายได้ให้คำนิยามธุรกิจเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไว้ว่า "อุตสาหกรรมท่องเที่ยว" คือ อุตสาหกรรมที่จัดหรือให้บริการต่อการท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร โดยมีค่าตอบแทน รวมทั้งธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจภัตตาคาร สถานบันเทิงเรีงรมย์ ร้านขายของที่ระลึก สถานที่พักตากอากาศ รวมทั้งธุรกิจการกีฬาสำหรับนักท่องเที่ยว เป็นต้น

ก. สถานที่พัก

ในปี พ.ศ. 2535 หัวหินและชะอำ มีโรงแรมและบังกาโลทั้งหมด 104 แห่ง มีห้องพักรวมกันถึง 4,920 ห้อง ตั้งอยู่ในเขต ทค.หัวหิน 58 แห่ง มีห้องพัก 2,290 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 46.54 ของห้องพักทั้งหมดและอยู่ในเขต ทค.ชะอำ 46 แห่ง มีห้องพัก 2,630 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 53.46 โดยแบ่งตามการกำหนดราคาดำบริการ²

หมายเลข 1 หมายถึง โรงแรมชั้นหนึ่งซึ่งมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับแขกผู้เข้าพักหลายประการ มีราคาค่าห้องพักสูงกว่า 1,200 บาทขึ้นไป

หมายเลข 2 หมายถึง โรงแรมชั้นสอง มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับแขกน้อยกว่าโรงแรมชั้นหนึ่ง มีราคาค่าห้องพักตั้งแต่ 300 บาทขึ้นไป

หมายเลข 3 หมายถึง โรงแรมชั้นสาม เกสต์เฮ้าส์ ห้องเช่า และอื่น ๆ ที่มีราคาค่าห้องพักตั้งแต่ 100 บาทขึ้นไป

หมายเลข 4 หมายถึง อาคารชุดพักอาศัยที่เปิดบริการให้เข้าพัก ซึ่งมีราคาที่ไม่แน่นอน ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับสภาพของห้องชุดนั้น ๆ

จากข้อมูลสถิติจำนวนสถานที่พักภายในเขตเทศบาลทั้ง 2 แห่งและจากการสำรวจ พบว่า โรงแรม บังกาโล เกสต์เฮ้าส์ อาคารชุดพักอาศัย เกือบทั้งหมดตั้งอยู่ในเขตชายทะเลตลอดแนวตั้งแต่เขต ทค.ชะอำ ไปจรดเขต ทค.หัวหิน ซึ่งในปัจจุบันมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นมาก ทั้งสองเทศบาล นอกจากนี้ยังมีสถานที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยวอีก 2 ประเภท คือ ประเภทห้องเช่า และบ้านจัดสรรที่จัดให้เช่า ซึ่งสถานที่ทั้งสองกำลังขยายตัวสูงมาก เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ประเภทประหยัดค่าใช้จ่ายในการพักผ่อน

² การปกครอง, กรม. แผนพัฒนาเทศบาลตำบลชะอำ พ.ศ. 2535 - 2539. งานวิเคราะห์นโยบายและแผน เทศบาลตำบลชะอำ, 2534.

จะเห็นได้ว่า จำนวนห้องพักในเขตเทศบาลทั้ง 2 แห่งนั้น มีห้องพักที่จัดในประเภทโรงแรมชั้นหนึ่งเป็นส่วนมาก รองลงมา คือ ประเภทบ้านพัก บังกาโล เกสต์เฮ้าส์ ส่วนที่เหลือเป็นโรงแรมชั้นสอง โดยในเขต ทล.หัวหิน มีห้องพักโรงแรมชั้นหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 64.85 และในเขต ทล.ชะอำ มีห้องพักโรงแรมชั้นหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 50.72 ดังตาราง ตารางที่ 3.27 แสดงจำนวนห้องพักและระดับการให้บริการของโรงแรม,บังกาโล

และบ้านพักรับรองในหัวหิน - ชะอำปี พ.ศ. 2535

หัวหิน	จำนวน			ชะอำ	จำนวน		
	แห่ง	ห้อง	ร้อยละ		แห่ง	ห้อง	ร้อยละ
โรงแรมชั้นหนึ่ง	9	1,485	64.85	โรงแรมชั้นหนึ่ง	4	1,334	50.72
โรงแรมชั้นสอง	11	395	17.25	โรงแรมชั้นสอง	5	200	7.61
โรงแรมชั้นสาม	-	-	-	โรงแรมชั้นสาม	5	150	5.70
บ้านพัก,บังกาโล,เกสต์เฮ้าส์	38	410	17.90	บ้านพัก,บังกาโล,เกสต์เฮ้าส์	32	946	35.97
รวม	58	2290	100.00	รวม	46	2,630	100.00

ที่มา: เอกสารประชาสัมพันธ์ เทศบาลตำบลหัวหิน ปี พ.ศ. 2536

แผนพัฒนาเทศบาลตำบลชะอำ ปี พ.ศ. 2535-2539

ในปัจจุบันภาคเอกชนได้ดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาพื้นที่ในธุรกิจด้านต่าง ๆ ของเทศบาลทั้งสองแห่งเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการลงทุนการก่อสร้างเพื่อประกอบกิจการโรงแรม สถานที่พักตากอากาศ ธุรกิจการกีฬา และอาคารชุดพักอาศัย ตลอดจนแนวชายหาดทั้งที่ดำเนินการก่อสร้างเสร็จแล้วและที่ยังคงดำเนินการก่อสร้างอยู่ โครงการเหล่านี้มีความสำคัญต่อการบริการการท่องเที่ยวของพื้นที่เป็นอย่างมาก

เมื่อพิจารณาการพัฒนาของภาคเอกชนในปี พ.ศ. 2529-2536 จากสถิติการขออนุญาตปลูกสร้างอาคาร และจากการสำรวจภาคสนามในพื้นที่ศึกษา ปรากฏว่าสถิติการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวและการพักผ่อนของนักท่องเที่ยวคือโรงแรม อาคารชุดพักอาศัย สถานที่พักตากอากาศ มีสถิติการขออนุญาตทั้งหมดจำนวน 149 โครงการ โดยแบ่งเป็นการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารประเภทโรงแรม มีจำนวน 42 โครงการ อาคารชุดพักอาศัยจำนวน 107 โครงการ ซึ่งเป็นการขออนุญาตปลูกอาคารในเขตเทศบาลตำบลหัวหิน 61 โครงการ แบ่งเป็นการขออนุญาตเพื่อปลูกสร้างโรงแรมจำนวน 20 โครงการ ได้ดำเนินการปลูกสร้างแล้ว 18 โครงการ เป็นการขออนุญาตเพื่อปลูกสร้างอาคารชุดพักอาศัยจำนวน 41 โครงการ ได้ดำเนินการปลูกสร้างแล้ว 39 โครงการ สำหรับในเขตเทศบาลตำบลชะอำมีโครงการจำนวน 88 โครงการ เป็นการขออนุญาตเพื่อปลูกสร้างโรงแรมจำนวน 22 โครงการ ดำเนินการปลูกสร้างแล้ว 17 โครงการ เป็นการขออนุญาตเพื่อปลูกสร้างอาคารชุดพักอาศัย

จำนวน 66 โครงการ ดำเนินการปลูกสร้างแล้วจำนวน 44 แห่ง ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.28

ตารางที่ 3.28 แสดงแผนงานและโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของภาคเอกชน

ปี พ.ศ.	เทศบาลตำบลหัวหิน				เทศบาลตำบลชะอำ			
	โรงแรม		อาคารชุด		โรงแรม		อาคารชุด	
	ขออนุญาต	ดำเนินการ	ขออนุญาต	ดำเนินการ	ขออนุญาต	ดำเนินการ	ขออนุญาต	ดำเนินการ
2530	4	3	1	1	1	1	2	2
2531	1	1	5	4	4	2	6	5
2532	5	3	8	6	7	4	22	8
2533	10	8	23	21	10	6	34	12
2534	-	2	4	4	-	2	2	6
2535	-	1	-	2	-	1	-	7
2536	-	-	-	1	-	1	-	4

ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลตำบลหัวหิน - เทศบาลชะอำ ปีพ.ศ. 2535 - 2539

สถิติการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารปี พ.ศ. 2530 - 2536 กองช่างเทศบาลตำบลหัวหิน - เทศบาลตำบลชะอำ

ก. วันพักผ่อน

ในปี พ.ศ. 2535 มีนักท่องเที่ยวพักผ่อนในหัวหิน - ชะอำ จำนวน 597,702 คน โดยพักที่หัวหิน 278,388 คน และที่ชะอำ 421,314 คน ซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยวที่พักผ่อนในหัวหินน้อยกว่าชะอำ แต่หัวหินกลับมีจำนวนวันพักผ่อนเฉลี่ยที่สูงกว่าจำนวนวันพักผ่อนเฉลี่ยของชะอำ และมีจำนวนวันพักผ่อนเฉลี่ยที่สูงกว่าเกือบตลอด ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 3.29

ตารางที่ 3.29 แสดงการเปรียบเทียบการพักผ่อนของนักท่องเที่ยวในเทศบาลตำบลหัวหิน-ชะอำปีพ.ศ.2535

รายละเอียด	นักท่องเที่ยว (หัวหิน)						นักท่องเที่ยว (ชะอำ)					
	ไทย	ร้อยละ	ต่างประเทศ	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	ไทย	ร้อยละ	ต่างประเทศ	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
นักท่องเที่ยวทั้งหมด (คน)	177,819	63.87	100,569	36.13	278,388	100.00	364,681	86.56	56,633	13.44	421,314	100.00
วันพักผ่อน (วัน)	2.32	-	5.20	-	-	-	1.74	-	6.11	-	-	-
สถานที่พัก												
โรงแรม/บังกาโล/อาคารชุด	100,657	56.61	98,575	98.02	199,232	71.57	281,439	77.17	56,455	99.67	337,884	80.20
บ้านญาติ/เพื่อน	66,199	37.23	1,994	1.98	68,193	24.5	54,473	14.94	-	-	54,473	12.93
ที่พักในอุทยาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บ้านพักริบรอง	8,962	5.04	-	-	8,962	5.04	6,801	1.86	188	0.33	6,989	1.66
วัดและอื่น ๆ	2,001	1.13	-	-	2,001	1.13	21,968	6.02	-	-	21,968	5.21
รวม	177,819	100.00	100,569	100.00	278,388	100	364,681	100.00	56,633	100.00	421,314	100.00

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

อย่างไรก็ตามจำนวนวันพักผ่อนเฉลี่ยในช่วงวันหยุดจะสูงกว่านี้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวันนักขัตฤกษ์ และวันหยุดระยะยาว จึงทำให้มีการขยายตัวค่านที่พักอยู่ตลอดเวลา นอกจากเป็นการขยายตัวของสถานที่พักที่มีอยู่เดิมแล้วยังมีโครงการก่อสร้างสถานที่พักและโรงแรมอีกหลายแห่งตามแนวชายหาดและบริเวณใกล้เคียง

เทศบาลตำบลหัวหิน

ปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2535 มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด 278,388 คน แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยมีจำนวน 177,819 คน คิดเป็นร้อยละ 63.87 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด และมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีจำนวน 100,569 คน คิดเป็นร้อยละ 36.13 มีวันพักผ่อนเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยประมาณ 2.32 วัน ทั้งนี้เพราะชาวไทยมีระยะเวลาพักผ่อนก่อนท่องเที่ยว เฉพาะวันหยุดสุดสัปดาห์และวันหยุดนักขัตฤกษ์เป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งยังมีส่วนของนักท่องเที่ยวพักผ่อนไม่สูง ในจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่แวะมาพักในหัวหินนอกจากพักโรงแรมแล้วยังมีพักบ้านญาติ/เพื่อน หรือพักที่วัด และอื่น ๆ ซึ่งมีจำนวนพอประมาณ ใน ปี พ.ศ. 2535 จากข้อมูลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาพักโรงแรม เกสต์เฮ้าส์/บังกาโล มีจำนวน 100,657 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 56.61 พักบ้านญาติ/เพื่อน มีจำนวน 66,199 คน คิดเป็นร้อยละ 37.23 พักบ้านพักรับรองทางราชการหรือเอกชน 8,962 คน คิดเป็นร้อยละ 5.04 และอื่น ๆ อีกจำนวน 2,001 คน คิดเป็นร้อยละ 1.13

ส่วนชาวต่างประเทศนั้นมียวันพักผ่อนเฉลี่ย 5.20 วัน ซึ่งนับว่าเป็นวันพักผ่อนสูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย โดยแบ่งเป็นพักโรงแรม / เกสต์เฮ้าส์ / บังกาโล มีจำนวน 98,575 คน คิดเป็นร้อยละ 98.02 ของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศทั้งหมด พักบ้านญาติ/เพื่อน มีจำนวน 1,994 คน คิดเป็นร้อยละ 1.98 ส่วนการเข้าพักที่พักในอุทยาน บ้านพักรับรอง วัด และอื่น ๆ ไม่ปรากฏว่ามีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเข้าพัก ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.30

เทศบาลตำบลชะอำ

ปัจจุบันมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด 421,314 คน แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยมีจำนวน 364,681 คน คิดเป็นร้อยละ 86.56 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด และมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ มีจำนวน 56,633 คน คิดเป็นร้อยละ 13.44 มีวันพักผ่อนเฉลี่ย

ของนักท่องเที่ยวชาวไทยประมาณ 1.74 วัน ทั้งด้วยเหตุผลเดียวกันกับ ทต.หัวหิน และในจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาแวะพักในชะอำจะเป็นนักท่องเที่ยวกันกับในหัวหิน อีกเช่นเดียวกัน คือ มีจำนวนนักท่องเที่ยวพักโรงแรม / เกสต์เฮ้าส์ / บังกาโล มีจำนวน 281,439 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 77.17 ของนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งหมด พักบ้านญาติ/เพื่อน มีจำนวน 54,473 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 14.94 พักบ้านพักรับรองทางราชการหรือเอกชน 6,801 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.86 พักที่อื่น ๆ มีจำนวน 21,968 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.02

ส่วนชาวต่างประเทศนั้น มีวันพักเฉลี่ย 6.11 วัน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับนักท่องเที่ยวในชะอำแล้ว มีจำนวนมากกว่าในหัวหิน แต่มีจำนวนนักท่องเที่ยวน้อยกว่าในหัวหิน โดยแบ่งเป็นการเข้าพักโรงแรม / เกสต์เฮ้าส์ / บังกาโล มีจำนวน 56,445 คน คิดเป็นร้อยละ 99.67 พักบ้านพักรับรองมีจำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 0.33 สำหรับการเข้าพักที่บ้านเพื่อน/ญาติ ที่พักในอุทยาน วัด และอื่น ๆ ไม่ปรากฏว่ามีการเข้าพักแรมในที่ดังกล่าว ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.30

ค. ร้านอาหารและภัตตาคาร

ร้านอาหารและภัตตาคารในหัวหิน-ชะอำ มีประมาณ 327 แห่ง ตั้งอยู่ในเขต ทต.หัวหิน 207 ร้าน และในเขต ทต.ชะอำ 120 ร้าน ประกอบด้วยแผงลอย บริการโต๊ะร้อน ร้านอาหารบางแห่งอยู่ในบริเวณโรงแรมและบังกาโล บางแห่งอยู่เป็นเอกเทศของตนเอง กิจกรรมร้านอาหารและภัตตาคารส่วนใหญ่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเป็นหลัก ในวันธรรมดาหรือนอกฤดูกาลท่องเที่ยว กิจกรรมเหล่านี้จะซบเซาลงมาก ร้านอาหาร ภัตตาคาร ที่จัดบริการสำหรับนักท่องเที่ยว มีที่ตั้งอยู่หลายแห่ง คือ ในตลาดหัวหิน ริมถนนเพชรเกษม ชายหาดหัวหิน และชายหาดชะอำ ดังแสดงในตารางที่ 3.31

ง. ร้านขายของที่ระลึก

ของที่ระลึกที่มีชื่อเสียงของหัวหิน-ชะอำ และเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว ได้แก่ เครื่องประดับ และของชำร่วยจากเปลือกหอย เครื่องจักสาน อาหารแห้งจากทะเล ผลไม้แปรรูปประเภทต่าง ๆ และผ้าทอไหมพิศตรซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของหัวหิน กิจกรรมส่วนใหญ่อยู่ในเขต ทต.หัวหิน เป็นร้านค้าจำนวน 16 ร้าน แผงลอยทางลงชายหาดจำนวน 10 ร้าน ส่วนในเขต

ทต.ชะอำ ไม่ปรากฏมีร้านอาหารของที่ระลึก มีเพียงหาบเร่แผงลอยตามชายหาดในช่วงเทศกาล และวัดหยุดเท่านั้น ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.31

จ. แหล่งบันเทิงเริงรมย์

แหล่งบันเทิงเริงรมย์ในหัวหิน-ชะอำ ยังมีน้อยมากคือมีเพียงโรงภาพยนตร์ และร้านอาหารมีดนตรี ทั้งนี้เพราะรูปแบบการท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำ เป็นแบบพักผ่อนอย่างสงบ และหมู่คณะ ในพื้นที่มีพระราชวังไกลกังวล และข้อจำกัดทางกฎหมายที่กำหนดพื้นที่ห้ามมีแหล่งบันเทิงเริงรมย์บางประเภท ในการพัฒนาควรจัดให้มีการบริการด้านนี้มากขึ้น แต่อยู่ภายใต้การควบคุมทั้งด้านที่ตั้ง และบริการ

ฉ. การบริการอื่น

แหล่งบริการอื่น ๆ ส่วนใหญ่เป็นบริการชายหาด เพื่ออำนวยความสะดวกในการพักผ่อนชายหาด กิจกรรมเหล่านี้มีมากในช่วงวันหยุดและฤดูท่องเที่ยว ประกอบด้วย

- (1) ห้องอาบน้ำจืด เป็นบริการที่สำคัญสำหรับนักท่องเที่ยวแบบไป-กลับ บริเวณหาดชะอำ หาดตะเกียบ และหาดหัวหิน
- (2) ห่วงยางเล่นน้ำทะเล เป็นบริการพื้นฐานที่สำคัญสำหรับนักท่องเที่ยว ชาวไทยมีเกือบทุกหาด เฉพาะบริเวณหาดชะอำมีผู้ประกอบการมากกว่าที่อื่น (วันหยุดสุดสัปดาห์)
- (3) เรือเช่า, สก๊อตเตอร์ ส่วนใหญ่อยู่บริเวณชายหาดชะอำ
- (4) จักรยานให้เช่าเลียบชายหาด มีที่หาดชะอำมากกว่าหาดหัวหิน ทั้งนี้ เพราะมีถนนเลียบชายหาด
- (5) บริการขี่ม้าชายหาดหัวหินบริการนี้ ก่อให้เกิดปัญหาความสกปรกของชายหาด และอันตรายในการใช้พื้นที่
- (6) บริการเก้าอี้ผ้าใบให้เช่าพักผ่อนบริการนี้ อาจรวมอยู่กับแผงลอยขายอาหาร

ตารางที่ 3.30 แสดงวันพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทย-ชาวต่างประเทศ
ในหัวหิน - ระยะเวลา ปีพ.ศ. 2529 - 2535

ปี พ.ศ.	วันพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว					
	หัวหิน			ชะอำ		
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	เฉลี่ย	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	เฉลี่ย
2529	1.62	1.72	1.64	1.83	2.08	1.86
2530	2.14	2.61	2.24	2.14	3.20	2.21
2531	2.03	5.07	2.96	2.10	2.95	2.27
2532	2.24	4.75	3.23	2.01	2.27	2.07
2533	1.73	2.75	1.88	1.87	4.31	2.23
2534	3.80	4.38	4.09	3.42	3.50	3.46
2535	2.32	5.20	3.79	1.74	6.11	2.95

ที่มา : กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.31 แสดงจำนวนร้านอาหาร ภัตตาคาร และร้านขายของที่ระลึก
ในแหล่งท่องเที่ยวหัวหิน - ระยะเวลา ปี พ.ศ. 2536

ประเภทของกิจการ	หัวหิน	ชะอำ
	จำนวน	จำนวน
ร้านอาหารและภัตตาคาร	28	78
ร้านอาหารทั่วไป	179	42
ร้านขายของที่ระลึก	16	-
ร้านค้าแผงลอย	10	15

ที่มา : จากการสำรวจภาคสนามในปี พ.ศ. 2536

เอกสารเผยแพร่เพื่อบริการการท่องเที่ยวของหัวหิน - ระยะเวลา ปี พ.ศ. 2536

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย